

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 26
Birželio - June 26, 1981

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

SKUODŽIO, IEŠMANTO IR PEČELIŪNO TEISMAS

Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 46

(Tęsa iš praeito numerio)

Užklaustas apie "Alma Mater" leidimą, teisiamašis nieko neatšakė.

Kaltinamas, kad padaugino ne mažiau 4 egz. "Dvasinis genovidas Lietuvoje", paaiškino, kad šis darbas yra mokslinis, bet ne propagandinis, be to, jis dar neužbaigtas ir turėjo būti duodamas recenzuoti. Prokuroras klausė apie metodą, naudotą šiam darbui. Docentas paaiškino, kad pagrindinis metodas — matematinė statistika. O medžiaga, kuri buvo apdorojama šiuo metodu — išrinkta iš spaudos metraščių.

Ja ir paremtos išvados, kurias jis pats spausdino rašomąja mašinėle. Išvadose teigiama, kad ateistinių straipsnių lygis itin žemas, nors yra pretenzijų į "mokslinį" ateizmą. Dievo buvimo klausimas liečiamas labai retai. Religingumo tarybinėje visuomenėje bijomasi labiau negu girtuoklystės, paleistuvystės, chuliganizmo ir narkomanijos. Prokuroras Bakučionis atkreipė ypatingą dėmesį į šią išvadą, laikydamas ją šmeižikiška. Taip pat priekaištavo Skuodžiui, kad išvadose nepagarbiai atsiliepiama apie kai kuriuos autorius, pavadindamas juos girtuokliais, paleistuviais, ir nepagrįstai teigia, jog ateistiniais straipsneliais siekiama užsitikrinti teisę spausdinti savo kūrinys, kaip, pvz., Miškinis, ar geriau apmokamą darbą. Docentas pažymėjo, kad daug ką būtų keitęs redaguojamas, tačiau šie teiginiai yra pagrįsti. Kad tik taip galima paaiškinti faktą, kai autorius tėra parašęs vos vieną ateistinių straipsnelį. Taigi "Dvasinio genocido Lietuvoje" idėjos nepramanytos, o paremtos konkrečia fakte medžiaga.

Į klausimą, koku tikslu studentams dalino anketas, teisiamašis paaiškino, kad, būdamas kuratorium privalėjo išsiaiškinti studentų akademinės grupės interesus. Anketų rezultatai jis

buvęs patenkintas, nes dauguma jaunų žmonių žiūri į gyvenimą rimtai, pasisako prieš girtuoklystę, rūkymą, paleistuvystę ir kitas moralines ydas. Klausiamas, ar važiuo su P. Pečeliūnu į Kernavę, atsakė, kad, jei kas kviesdavo, neatsisakydavęs. Ir kai būdavo vietos mašinoje, neatsisakydavęs priimti norinčius. Į klausimą, kuo paaiškinti, kad pas jį buvo rasti 7 egz. "Aušros", teisiamašis, išimties tvarka, atsakė, kad pasitaikė proga juos gauti ir laikė tam, kad galėtų iškeisti į kitus leidinius. Nelegalia literatūra V. Skuodis domėjosi dėl kito savo numatyto darbo: "Šmeižto ir melo samprata tarybinėje propagandoje ir tikrovėje". Dar pa-teikiama klausimai dėl jam inkriminuomamų laišku: "Ponui Džeimsui Karteriui", "Lietuvos tikintiesiems", "Lietuvos tikinčiųjų teisių gynimo komitetui" ir "Helsinkio pasitarimo Baigiamojo Akto signatarams". Teisiamašis paaiškino, kad juos platinęs, perdavęs į užsienį.

Prie bylos pridėti ir užsienio radijo laidų, kuriose minimas Skuodis, užrašai, iškarpos iš už sienio laikraščių. Prokuroras Bakučionis kaltino doc. V. Skuodį, kad šis šmeižikiškai tvirtinęs, jog prof. Kazlauskas buvo nužudytas. Skuodis pabrėžė, kad laiške apie nužudymą nėra užuominos. Tačiau medikai netiki ta ekspertizės išvada dėl prof. Kazlauskos nužudymo, nes jo plaučiuose nerasta vandens, — reikšia jis mirė anksčiau, iki patekdamas į vandenį. Be to, yra liudininkų, mačiusių, kad prof. Kazlauskas buvo KGB suimtas.

Gruodžio 16 d. Povilo Pečeliūno teisminis tardymas.

Pagrindiniai klausimai, kaip, koku būdu, iš kur gavęs straipsnius, "Pradedame naują etapą", "Lietuva ir disidentinis judėjimas", "Jau penktas dešimtmetis kaip pasaulis gyvena pagal lo-

zungus", "Aktuali problema" ir t.t. Pečeliūnas aiškina, kad šių straipsnių autoriai jam nežinomi. 1979 m. jis juos rasdavo pašto dėžutėje arba kibire prie durų. Tokiu būdu gaudavęs ir kitą nelegalią literatūrą. Klausiamas, koku tikslu savo bute laikė tuos straipsnius rankraščius, atsakė, kad, norint susidaryti teisingą pasaulėžiūrą, reikia žinoti viską, ir tą, ką rašo pagrindinė spauda. Teiraudamasis apie kiekvieną straipsnį atskirai, teisiamašis stengėsi išgauti iš Pečeliūno prisipažinimą, kad jo pažiūros yra antitarybinės. Todėl citavo kai kurių straipsnių ištraukas, bet teisiamašis tvirtino, kad citatos be konteksto nieko neįrodo. Teisiamašis mėgino čia, teisme, išsiaiškinti P. Pečeliūno pažiūras ir netiesioginiais klausimais. Kaltinamas pareiškė, jog politines pažiūras aiškintis įmanoma nebent namuose, su žmonėmis, kurie pajėgūs suprasti.

— Tai jūs manote, čia tokių sąlygų nėra? — paklausė teisiamašis.

— Ne! P. Pečeliūnas neprisipažino esąs įvardinio "Alma Mater" straipsnio "Pradedant naują etapą" "Alma Mater" gyvenime autoriumi. Pečeliūnas sakėsi norėjęs pramokti spausdinti mašinėle, todėl savo sužadėtinės D. Keršūtės mašinėle mėgino atspausdinti rastą blogame stovyje straipsnį. Teisiamašis tekstus persirašydavo įvairiomis aplinkybėmis, ne vien namuose. Paklaustas, kodėl vienas egz. "Pradedant naują etapą" redaguotas, atsakė, kad, būdamas mokytojas (dirbęs stilistu redakcijoje), yra įpratęs redaguoti viską, net laiškus.

— Ar rodėte kam nors straipsnius ar žurnalus? — Ne, laikiau sau. Rašiny "Kaip laikytis tardymo metu" Pečeliūno domino kaip bibliografinė retenybė, kaip ir visi kiti pas jį rasti rankraščiai.

(Bus daugiau)

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

ir Vakaruose. Saugumiečiai klausinėjo Zandbergą apie jo laišką Brežnevui ir Carteriui, rašytą prieš pusantrų metų, kai Maskva neleido jo tėvui apsilankyti Vakarų Vokietijoje įvykusiose Zandbergo vestuvėse. Jie labai piktinosi jo protestu ir grąsino Sibiru. Atėmė iš Zandbergo dokumentus ir bilietą, jie atsakė leisti jam susitikti su Amerikos konsulu Leningrade. Parą

Austrijos vidaus reikalų ministras pareiškė, kad paskutiniu metu ten atvykstančių pabėgėlių, ieškančių politinės globos, net 80 proc. sudaro lenkų pabėgėliai.

Irano pietrytinę sritį nusiaubė didelis žemės drebėjimas, per kurį žuvo apie 3,000 žmonių.

Maskvos požeminiame traukiniuose gaisre žuvo 7 žmonės.

Nobelio literatūros premijos laureatas Czeslaw Milosz po 30 m. atvyko į Lenkiją vizito ir buvo gventojų labai šiltai sutiktas.

RYGOJ SUIMTAS
TURISTAS IŠ CLEVELANDO

UPI žinių agentūra pranešė, kad balandžio 15 Rygoj buvo suimtas ir dvi dienas KGB kalėjimuose išlaikytas gimtinei besilankantis latvių kilmės amerikietis Martinis Zandbergs. Šį Clevelande gyvenantį mokytoją Rygos gatvė sulaukė trys KGB agentai. Nusivežę į kalėjimą, apkal-tino bendradarbiavimu su amerikiečių žvalgyba ir pagrasi- no, jog su juo galėsią susidroti

KODĖL RUSIJA BIJOSI INVAZIJOS?

Sužaloti nužudytų lietuvių karių lavonai

Lenkų laikraštis "Novy Dziennik" birželio 17 d. laidoje praneša:

"Sutinkamai su naujausiomis žiniomis iš Varšuvos, yra žymiai svarbesnių sumetimų, kurie galimą sovietų invaziją išplėstų iki tikros tragedijos apimčių Kremlui.

Taigi, pradžioje karas Afganistane. Anglija 19-me šimtmetyje tris kartus nesėkmingai bandė nukariauti tenykščius. Rusijai Afganistanas reiškia skausmingus ir kasdieninius nuostolius žmonėmis, kas irgi nepataiso draugo Brežnevo galvos skausmų.

Svarbiausia vistik, kad nužudytųjų kūnai — ne nukautų, bet nužudytų, sovietinių kareivių buvo nusiųsti į miestus, miestelius bei kaimus Sovietų Sąjungos teritorijoje, iššaukdami augantį maištą iš nevilties apimtų

šeimų pusės. Šių metų vasario mėnesį, iš Vilniaus į Afganistaną buvo išsiųstas Lietuvoje suformuotas pėstininkų pulkas. Tarp kareivių buvo daug lenkų, gyvenančių Sovietų Lietuvoje. Pulkas buvo decimuotas, o kareivių kūnai išsiųsti į Vilnių. Ten buvo iškilmingos laidotuvės-orkestras, apdovanojimai kritusiems didvyriams. Kapinės buvo apsuptos kariuomenės, o šeimoms uždrausta prisitarti prie karstų. Tačiau neviltes apimta motinų, žmonių ir vaikų minia metėsi ant tų karstų. Pusė kūnų buvo be galvų, kitiems buvo išdurtos akys, nukirstos nosys, perskroti pilvai, nukapotos rankos ir kojos. Ta tragiška žinia pasiekė Lenkiją, sukeldama nevilgtį ir sumišimą. Bet tai dar ne viskas."

Toliau straipsnyje jau samprotavimai apie invazijos į Lenkiją sunkumus Sovietams.

LIETUVOS VYSKUPAI ROMOJ

Iš okupuotos Lietuvos į Romą birželio 4 atvyko du lietuviai vyskupai: Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius vysk. Liudas Povilonis ir Panevėžio vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Romualdas Krikščionas.

Abu lietuviai vyskupai atstovauja Lietuvos Bažnyčiai viso pasaulio vyskupų konferencijų atstovų suvažiavime, kuris prasidėjo birželio 7 — Sekminių dieną — Šv. Petro ir Santa Maria Maggiore bazilikose Romoje. Šiuo viso pasaulio vyskupų

atstovų suvažiavimu bus iškilmingai paminėtos dvi svarbios Bažnyčios istorijos datos: 1600 metų sukaktis nuo I Konstantinopolio susirinkimo ir 1550 metų sukaktis nuo Visuotinio Bažnyčios susirinkimo Efeze.

Svečius iš Lietuvos Romos aerodrome Vatikano valstybės sekretoriato vardu sutiko Viešųjų Bažnyčios reikalų tarybos vicesekretorius prel. Audrys Bačkis ir prel. Diaz. Lietuvių vardu čia juos pasveikino būrelis Romos lietuvių kunigų.

Vysk. Povilonį ir vysk. Krikščioną į Romą atlydėjo vilnietis kun. Vaclovas Aliulis.

JAV KONGRESE APIE LIETUVĄ

Iš Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone gauta žinių, kad iki š.m. birželio 18 dienos imtinai JAV kongrese intervenavo 9 senatoriai ir 46 kongresmanai, prikimdami Baltijos valstybių okupaciją 1940 m. ir didžiuosius trėmimus 1941 m.

Tuo reikalu JAV senate pasisakė: Dale Bumpers — Ark., Alan Dixon — Ill., Christopher Dodd — Conn., Carl Levin — Mich., Charles Percy — Ill., Donald Riegle — Mich., Strom Thurmond — S. C., Lowell Weickler — Conn., Edward Zorinsky — Nebr.

Tuo reikalu JAV atstovų rūmuose pasisakė: Joseph Addabbo — N.Y., Glenn Anderson — Calif., Frank Annunzio — Ill., Eugene Atkinson — Pa., Don Bailey — Pa., Wendell Bailey — Mo., James Blanchard — Mich., Don Bonker — Wash., William Brodhead — Mich., Wm. Broomfield — Mich., William Carney — N.Y., Tom Corcoran — Ill., Baltasar Corrada — P.R., Hal Daub — Nebr., Edward Derwinski — Ill., Brian Donnelly — Mass., Robert Dornan — Calif., Charles Dougherty — Pa., Dennis Eckart — Ohio, Dante Fascell — Fla., Millicent Fenwick — N.J., Geraldine Ferraro — N.Y., Bob-

bi Fiedler — Calif., James Florio — N.J., William Ford — Mich., Edwin Forsythe — N.J., Martin Frost — Texas, Sam Gejdenson — Conn., John Hammerschmidt — Ark., Harold Hollenbeck — N.J., James Howard — N.J., John LeBoutillier — N.Y., Norman Lent — N.Y., Larry McDonald — Ga., Nicholas Mavroules — Mass., Joe Moakley — Mass., James Nelligan — Pa., Henry Nowak — N.Y., Claude Pepper — Fla., Don Ritter — Pa., Robert Roe — N.J., Marty Russo — Ill., James Sensenbrenner — Wis., Christopher Smith — N.J., Gerald Solomon — N.Y., Howard Wolpe — Mich.

AIRIŲ DELEGACIJA SOVIETŲ AMBASADOJ

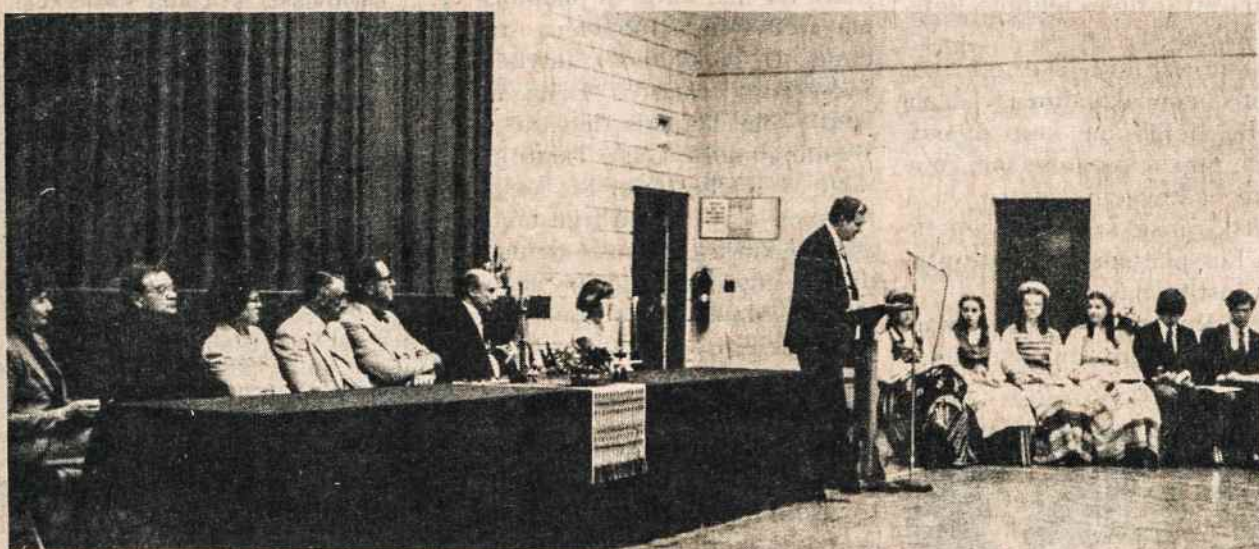
Trys Airijos sostinės miesto tarybos atstovai drauge su krikščionių bendruomenės centro direktorium advokatu O'Mahoney birželio 2 aplankė Sovietų Sąjungos ambasadą Dubline, susitinkdami su konsulu Lipassovu.

Airių delegacija išreiškė sovietų konsului susirūpinimą dėl neraminančių žinių apie Lietuvos sovietų vykdomus rimtus religines laisvės pažeidimus, kurie akivaizdžiai prieštarauja Sovietų Sąjungos pasirašytam Helsinkio susitarimui. Pasiūrdama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos pateikiama dokumentine medžiaga, airių delegacija supažindino sovietų konsulą su kai kuriais ryškesniais religines laisvės varžymo Lietuvoje faktais, paprašydama Sovietų Sąjungos ambasados pasikslinimų. Ji taip pat paprašė Sovietų Sąjungos ambasadą, kad sudarytų galimybę buvusiai sąžinės belaisvei lietuvei Nijolei Sadūnaitėi, kuri, atlikusi šešerių metų kalėjimo ir tremties bausmę Sibire už religines spaudos platinimą, dabar yra sugrįžusi atgal į Vilnių, atvykti į Dubliną dalyvauti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos rinkinio anglų kalba pristatyme airių visuomenei.

Rygoj iškalintas, be vandens ir maisto, Zandbergas buvo pasodintas į traukinį ir nugabentas prie Latvijos sienos, kur buvo tardomas dar vieną parą. Tada jis buvo išsiųstas į Vakarų Vokietiją.

Zandbergo nuomone, KGB nori nutildyti Sovietų Sąjungoje besilankančius užsieniečius, kad jie negalėtų vietiniam gyventojam papasakoti tiesos apie gyvenimą Vakaruose.

Latviai New Yorke informuoja, kad Latvijos saugumai pavyko apgaulės būdu išgauti Zandbergo parašą po pareiškimu, kuriame inkriminuojami keli latvių patriotai. Iševijojį veikiančios latvių socialdemokratų partijos žiniomis, Latvijoje suimti keli disidentai, kurie būsią netrukus teisiami. (Elta)

Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmės birželio 7 Kultūros Židiny. Garbės inspektore sėdi iš k. J. Matulaitienė, Tėv. A. Prakapas, OFM, rytų apygardos mokyklų inspektoriė D. Bobelienė, LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, dešimto skyriaus mokytojas P. Jurkus, mokyklos vedėja A. Marijošienė, prie pulsto kalba tėvų komiteto pirmininkas Gintas Zemaitaitis. Gilumoje — šiais metais baigę dešimt įvykusių. Nuotr. P. Bivainio

IŠ MOLĖTŲ Į SIBIRĄ TREMTINĖS VARGAI SIBIRE IR GRĮŽIMAS Į LIETUVĄ

Prisimindami pirmuosius trėmimus, kurie buvo prieš 40 metų, Darbininko 24 numeryje, birželio 12, rašė apie vieną tremtinę, Genę Popeliene. Jos tėvas, Simas Ozuras, buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, 1939 metais žydų savanorių vardu pasveikino prezidentą Antaną Smetoną, kai jis lankėsi Molėtuose. To ir užteko, kad būtų išvežtas kaip liaudies priešas.

1941 birželio 14 išvežė visą šeimą — tėvus, keturis vaikus ir senelę. Švenčionėliuose tėvą atskyrė nuo šeimos ir išvežė sunkiem darbam.

Pirmoji mirė senelė. Ji mirė 1941 gruodžio mėnesį. Tėvas mirė 1942 Krasnojarske, Bišuta stotyje. Ten buvo didelis mirtingumas, nes nebuvo ko valgyti.

Ginasi nuo bado

Perkėlė į naujus barakus, bet ir čia nebuvo ko valgyti. Motina turėjo porą sunkelių. Jas iškeitė į bulves. Norėjo patys pasisodinti kiek bulvių. Tai iš bulvės išpauzdavo tą dalį, kur yra daigas, ir jį pasodindavo, o likusią bulvę suvalgydavo.

Tada gyveno Altajaus krašte, Troicko rajone, Južakovo kaime. Besigindami nuo bado, kepė bandeles iš sėmenų išspau-

dy. Motina buvo išbadėjusi. Kai užvalgė tą bandelių, taip ir susirgo. Savaitę gulėjo be sąmonės. Reikėjo vežti į ligoninę, kuri buvo už 14 kilometrų. Bet kaip?

Genė lietingą ir audringą dieną, kada žaibavo, bėgo per taigą į kolehozą prašyti arklio, kad galėtų motiną nuvežti į ligoninę. Šiaip taip išprašė varganą arkliuką. Paguldė motiną vežimam, o pati iš paskos ėjo pėsčia. Barakuose liko vyresnioji sesuo su broliuku ir jaunesniąja seserim.

Atvežė motiną į ligoninę, bet ji mirė tą pačią naktį. Ji mirė 1943 rugpjūčio 9. Diena buvo labai karšta. Mirusių padėjo sandėliuke, ir ji nuo karščio pradėjo gesti. Valdžia šiaip taip parūpino arkliuką ir senuką. Su tuo senuku Genė ten ir palaidojo savo motiną. Senukas jį suvyniojo į skudurus ir palaidojo.

Taip Genė viena grįžo į barakus, grįžo pradėti našlaitės gyvenimo. Tremtyje jau buvo trečius metus, ir kiekvienai metai atnešė jiem mirtį. Dabar liko tik keturi našlaičiai.

Tai buvo 1943-1944 metai... Našlaičiai savo kampo neturėjo. Keliavo tai šen, tai ten, kad galėtų permakvoti, kur nors rasti kokią duonos plutą. Broliukas eidavo elgetauti, bulvių lupynų rinkti. Jis buvo dešimties metų. Kartą taip išėjo ir dingo, kažkur pražuvo sniego pūgoje. Atėjo ir 1944 metų pavasaris, o broliukas negrįžo. Laikė jį žuvusiu kur nors taigos pūgoje.

Kelonė į Ukrainą

1944 metais iš Ukrainos atvyko Fiodoras Lišniovas pasiimti savo motinos ir sesers. Sužinojęs apie našlaičius, labai jų gailėjosi ir pradėjo rūpintis, kad leistų jiem vykti drauge į Ukrainą. Nuėjo pas rajono NKVD. Jam atsakė, kad tai esą liaudies priešų vaikai. Jiem reikia kiekvieną mėnesį registruotis. Bet ukrainietis vis prašė ir prašė, kol pagaliau leido pasiimti Genę ir jaunesniąją seserį. Vyresnioji buvo 16 metų. Jos neleido. Ji čia turėjo likti ir kas mėnesį registruotis.

Seseris atvežė į Ukrainos miestą Dniepropetrovską. Bet ir ten buvo sunkūs laikai, buvo labai brangus maistas, ir tas uk-

rainietis vaikų negalėjo išlaikyti. Atidavė jas į priėmimo punktą. Po savaitės perkėlė į našlaičių namus Pereščepino rajone, Afanasjevkos kaime.

Ten abi seserys išbuvo iki 1946 metų. Ten būdamos, išgirdo, kad jų brolis tebėra gyvas. Tada, kai išėjo, kai užklupo pūga, jį rado girininkas ir atidavė jį vaikų namus.

Grįžta į Lietuvą

Tada Genė ėmė prašyti, kad ją leistų grįžti į Lietuvą. Auklėtojai ir keletas kolchozininkų kelionei surinko kiek pinigų. Sesuo liko vaikų namuose, o ji išvyko, išvyko su vaikų namų šlepetėmis, su amerikonišku paltuku. Tada Sovietų Sąjunga buvo gavusi paramos iš Amerikos, ir vaikų namuose pasitaikydavo ir amerikoniškų drabužių ir amerikoniško maisto.

Atvažiavo į Vilnių. Miestas nepažįstamas. Išsiruošė į gimtuosius Molėtus. Atvyko į Uteną, o iš ten pėsčia nuėjo į Molėtus. Tai buvo 1946 metų birželis.

Koks buvo džiaugsmas grįžti į gimtinę, kur pažįsti kiekvieną kampelį. Bet tas džiaugsmas greitai virto rūpesčiu, kur prisiglaus.

Nuėjo į rajono vykdomąjį komitetą. Pirmininkas Rybakovas trumpai ir drūtai pasakė: tėvo namas konfiskuotas, ir ji neturi teisės jo reikalauti, nes ji yra spectremtinė.

Tada Genė priglaudė daktarė Apeikytę, geros širdies moteris. Ją mylėjo kaip savo vaiką. Naktį ateidavo apkloti, kad nebūtų šalta. Atsilankydavo ir vietos kunigas, kuris taip pat rūpinosi Gene.

Bet Genė norėjo mokytis, norėjo dirbti. Negalėdama tėviškėje ilgiau pasilikti, vėl nukeliavo į Vilnių. Čia tuoj užkliuvo, — kaip užsiregistruoti. Milicija aiškiai pasakė, kad jos tėvas buvo liaudies priešas, o ji pati yra spectremtinė, tokios jie neregistruos.

Ir ką daryti? Tuo metu atvyko ir jaunesnioji sesuo iš Ukrainos. Ją priglaudė vaikų namai Vilniuje. O ką gali daryti Genė, kuri jau baigia 18-tus metus?

Tuo metu ji sutiko žmogų, kuris ją išgelbėjo iš padėties. Jis buvo kilęs iš Radviliškio, karo metu buvo papuolęs į Sovietų kariuomenę, tarnavo lietuviškoje divizijoje. Vilniuje jis buvo kirpėjas. Nors nieko neturėjo, bet jam pagailo tremtinės mer-

gaitės ir ją vedė. Tai Genė pasidarė Popelienė ir dabar jau įsiregistravo Vilniuje.

Bet jos dar neužmiršo NKVD.

Po kelių metų atsilankė vienas iš tos įstaigos ir klausia, kokių būdu ji atvažiavo iš Sibiro. Ji pasipasakojo visa, kaip buvo. Žmogus tada kalbą taip užbaigė: vadinas, buvai sovietiniuose vaikų namuose, tai esi perauklėta. Jos jau nebelaikė liudies priešu ir ją paliko ramybėje.

Atvyksta į Ameriką

Vyresnysis sūnus Simas su žmona ir vaiku 1977 metais išvyko iš Lietuvos ir pasiekė Ameriką. Apsigyveno Baltimorėje. Tų pačių metų gale ir jaunesnysis sūnus Anatolijus iškeliavo tais pačiais keliais ir pasiekė Ameriką.

Tada ir tėvam jau buvo lengviau išvažiuoti. Gavė leidimą išvykti į Izraelį. Traukiniu iš Vilniaus pasiekė Vieną ir iš ten jau pasuko kitais keliais, ne į Izraelį, o į Ameriką pas vaikus. Į Baltimorę jie atvyko 1977 spalio 19. Gruodžio mėnesį jau sužinojo, kad Baltimorėje yra Lietuvių namai. Ten tuoj nukeliavo. Ten sutiko pirmą lietuvių. Jis buvo Juozas Austra. Nuoširdžiai juos sutiko, aprodė namus. Genė ten pamatė ir lietuvišką vėliavą ir susijaudinusi ją pabučiavo.

Baltimorės lietuvių juos nuoširdžiai priėmė. Sūnus Anatolijus net šoko tautinius šokius Kalvelyje. Po poros metų persikėlė į Brooklyną. Sūnus Anatolijus yra taksio šoferis. Jo mašina aplipinta lietuviškais lipnikais — vytim, lietuviškais šukiais. Tikriausiai tai vienintelis toks taksis visame New Yorke.

Vyras dirba restorane ir nori atidaryti savo kirpyklą. Jie turi daug lietuviškų meniškų dirbinių, dekoratyvinių lekščių, vazų, papuoštų su gintarais, įvairių skulptūrų, audinių. Kai Baltimorėje ir New Yorke vyksta Kaziuo mugės ar kokie tautų festivaliai, jie įsirengia savo kioskus ir tuos daiktus parduvinėja.

Nuolat juos sutiksi ir Kultūros Židinyje per visas lietuviškas šventes. Ir čia turi daug pažįstamų ir bičiulių. Genė vis kalba — kokie gražūs Molėtai, tie gimtieji Molėtai! Ir kada bus galima jį juos sugrįžti? (p.j.)

STUDENTAI BALŲ KOMITETE

Šią vasarą Jungtiniame Baltų Komitete Washingtone dirbs trys studentai. Aną vasarą ši programa buvo atliekama pirmą kartą. Jų dalyvavo estas studentas. Šiais metais, kaip ir planuojama ateity, dirbs po vieną studentą iš kiekvienos tautybės: Sven Paul (estas iš Long Island), Vita Terauds (latvis iš Washingtono) ir Gailė Tamošiūnaitė iš Rochesterio. Šis komitetas susidarė iš visų trijų tautų atstovų, kurie kartu su studentais dirbs ir duos patarimų. Tie atstovai yra: Maido Kari (estas), Gunars Meierovics (latvis) ir dr. J. Genys.

Studentų tikslas yra gerai susipažinti su Jungtinio Baltų Komiteto reikalais ir suprasti, kaip komitetas veikia, turėdamas tikslą iškelti Baltijos tautų išlaisvinimo svarbumą Amerikos valdžiai ir visuomenei. Komitetas palaiko ryšius su senatoriais, kongresmanais ir su kitais valdžios žmonėmis, su kuriais studentai turės progą susitikti. Pavyzdžiui, birželio 11 studentai padėjo paruošti ir dalyvavo priėmime, kuriame buvo pagerbti kongreso nariai, pasižymį savo darbais Baltijos tautų naudai. Jie dalyvavo ir Ad Hoc Committee on Baltic States and the Ukraine susirinkime, kurį organizavo kongresmanai Daugherty ir Donnelly. Tame susirinkime buvo iškelti svarbūs Baltijos tautų ir Ukrainos klausimai. Studentai taip pat turės progą išgirsti Amerikos valdžios reikalų pristatymus visuomenei, apie kuriuos rašys memorandumus. Bendrai, jie įsigilins į Baltijos kraštam naudingus projektus.

Gailė Tamošiūnaitė algą mokės Amerikos Lietuvių Taryba.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėles įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYER FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinelės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. PRANEŠITE ku interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE Angelė E. Karnienė REALTOR • BROKER • NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC. Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 85-36 89th St., Woodhaven, N.Y. 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS 1933 + 1976

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977	liepos 6-17 — \$1,068
balandžio 15-24 — \$977	liepos 20-29 — \$1,112
gegužės 2-11 — \$1,019	rugpjūčio 3-14 — \$1,068
gegužės 7-16 — \$1,019	rugpjūčio 3-12 — \$1,112
gegužės 13-22 — \$1,079	rugp. 19 — rugs. 3 — \$1,382
gegužės 13-28 — \$1,136	rugsėjo 3-12 — \$1,148
gegužės 21-30 — \$1,108	rugsėjo 17-26 — \$1,059
birželio 4-13 — \$1,148	rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
birželio 18-27 — \$1,148	spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kur kalios dar Varšuvoje, Frankfurte ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

Savaitės įvykiai

Libane politinės aistros tiek sustiprėjo, kad tarpusavio kovos buvo perkeltos net iki tol neutralias ligonines, teikiančias medicininę pagalbą visų pusių kovotojams.

Kenijos prezidentas Daniel arap Moi paragino visas Afrikos valstybes sustiprinti pietrytinės Afrikos partizanų teikiama visokeriopą paramą ir siekti, kad ir P. Afrikos valdymas perėitų į daugumos rankas.

Bulgarijos min. pirmininkas Stanko Todorov buvo atleistas iš pareigų ir paskirtas parlamento pirmininku, o nauju min. pirmininku buvo paskirtas partijos centro komiteto sekretorius Griša Filipov.

Filipinų prezidentu didele balsų dauguma buvo perrinktas dabartinis prez. Ferdinand E. Marcos.

Irakas, nepaisydamas Izraelio grasinimų, ir toliau vykdydys branduolinę programą.

Lenkijoje prasidėjo keturių antikomunistinės grupės narių vieša teismo byla. Leszek Moczulski, Romuald Szeremietew, Tadeusz Stanski ir Tadeusz Jandziszak yra kaltinami planavę nuversti vyriausybę.

JAV staiga panaudojimo junginiui į krizės vietą permesti dabartiniu metu turima tik pusė reikalingų transporto lėktuvų.

Rytinio pakraščio tautinių šokių šventės rengimo komitetas. Pirmoje eilėje sėdi iš k. Lionė Simonaitienė, Regina Stankaitytė, Dalia Dzikiene ir Danguolė Banevičienė. Antroje eilėje iš k. Alfonsas Dzikas, Linas Banevičius, Jurgis Petkaitis, Vytenis Nenortas, Birutė Monaco, Zita Dresliuvienė, Lionginas Kapeckas, Eugenijus Orentas, Vytautas Raškevičius, Eugenijus Žiurys ir Steponas Zabulis. Trūksta Bronės Zdanienės, Jono Zdanio, Genutės Zdanienės, Ramonos Liaukutės, Kazimiero Tujunėlio, Rasos Kapeckienės, Gedimino Liaukaus. Nuotr. M. Banevičiaus

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostatais •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Už galingą Ameriką

Visas laisvasis pasaulis su džiaugsmu švęs liepos 4-tą — Amerikos nepriklausomybės šventę. Ir visi linkės to paties, — kad Amerika būtų galinga, kad vadovautų laisvajam pasauliui, kad ji apgintų nuo sovietinės grėsmės.

Kai Amerikos miestuose vyks paradai, kai šaudys senos patraunkos, kai gros didžiuliai orkestrai, šią šventę prisimins ir Sibiro tremtiniai. Visi pavergtieji su dideliu pavydu žiūrės į Amerikos vėliavą, į vėliavą, kuri visiem neša laisvę. Amerika lieka pavergtųjų paguoda ir viltis.

Amerikos priešingybė yra Sovietų Sąjunga, kuri savo karinę galybę panaudoja kitų valstybių užkariavimui. Ir dar to negana, kiek pasiglemžė Europoje, dabar skverbiasi į Afriką, Pietų Ameriką, Aziją, primedama savo tvarką, atimdama žmonėms pagrindines laisves ir valstybes pavergdama.

Amerika nėra užgrobusi svetimų kraštų, nors ir kariavo ir karus laimėjo. Pati būdama laisva, besinaudodama didele laisve, nori, kad ir kiti būtų laisvi ir niekam nevergautų. Todėl Amerika ir gina kitų tautų laisvę, saugoją demokratinę santvarką ir skatina tautų bendravimą, kultūrinę veiklą.

Tik Amerikos priešai nori, kad šis kraštas kuo greičiau subyrėtų, kad žmonės nebeturėtų patriotizmo, pasiaukojimo. Amerikos priešai moka puikiai veikti. Pasinaudodami laisve, jie sugeba naikinti jaunimą, šio krašto moralę pakirsti.

Visi esame įpareigoti kovoti su negerovėmis, šalinti jas iš mūsų tarpo. Daug rūpesčio sudaro jaunimas, nes stengiamasi jį išauginti be idealų, siaurą egoistą. Visų čia pareiga išsaugoti tą jaunimą ir išugdyti jo kūrybines galias, kad jis būtų geras tautos pilietis. Kelkime šiuos klausimus savo draugijų susirinkimuose, rašykime kongresmanam, senatoriam. Tegu jie

jaučia pozityvų tautos nusiteikimą.

Ameriką sukūrė imigrantai. Džiaugiamės, kad ir lietuviai įnešė savo dalį. Anais caristinės priespaudos laikais, kai Lietuvoje buvo ir skurdai, ir tamsu, Amerika buvo svajonių šalis. Atvykę žmonės, laisvai kūrėsi, statė savo bažnyčias, mokyklas, leido laikraščius. Viskas buvo laisva ir kūrybinga. Ir laisvė skatino žmonių iniciatyvą ir kūrybą. Ir nė viena valstybė nesukūrė tokio gerbūvio savo žmonėms, kaip Amerika.

Tačiau laisvė irgi įpareigoja ją protingai naudotis, ją ginti ir saugoti. Tik pagalvokime, kas būtų jei nebūtų galingos Amerikos, kuri taip gina savo demokratijos principus. Sovietų Sąjunga tuoj pajudėtų ir norėtų pavergti visą pasaulį.

Todėl švęsdami šio krašto nepriklausomybės šventę, su pagarba lenkiame galvas prieš tuos, kurie sukūrė šį kraštą, padėjo laisvės principus gyvenimo pamatam. Lenkiame galvas prieš tuos, kurie savo darbu ir triūsu kūrė šio krašto gerovę.

Kiekvienas esame atsakingi už savo laiką ir savo aplinką. Kiekvienas turime siekti, kad Amerika būtų didelė, galinga, dinamiška ir kūrybinga, kad ji vadovautų visam pasauliui ir visur pirmautų — moksle, mene, gamyboje. Amerika, sukūrusi gėrybes, jų neapvožia su koku dangčiu, bet leidžia visiem pasinaudoti, tuo pačiu praturtindama visą aplinką.

Pirmiausia gerinkime savo namus, stiprinkime savo šeimas, kad jos būtų tvirtos, doros, pasiukojančios. Gerinkime savo aplinką, savo gatvę, savo mokyklą, bažnyčią. Visur dalyvaukime aktyviai, iškeldami sveikąsias gyvenimo puses. Daugiau duokiem, mažiau reikalaukime, daugiau kurkime ir spinduliuokime meile visiem. Tuo pačiu ir Amerika spinduliuos.

Lietuvių informacijos centro direktoriaus kun. Kazimiero Pugevičiaus pastangom išrūpintose Church Center for the United Nations patalpose New Yorke ir Kultūros Židiny Brooklyne birželio 12-13 vyko Lietuvių Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungų valdybų suruošta konferencija. Su jos darbais ir jose iškeltom problemom verta susipažinti ir platesnei visuomenei.

Vyriausias šios konferencijos rengėjas buvo JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys. Jam talkino PLB, Kanados ir JAV LB ir Pasaulio Lietuvių, JAV ir Kanados Jaunimo Sąjungų valdybos.

Nors tokios konferencijos Lietuvos ir neišlaisvina, tačiau parinkti prelegentai mus supažindina su mum rūpinimų JAV valdinių įstaigų ar privačių organizacijų pažitrom ir Baltijos valstybių būklę, su jų darbo metodais ir polinkiais, o savi prelegentai plačiau aptaria kurių nors labiau rūpinamą problemą ir pasiūlo būdų jai spręsti. Suprantama, kad konferencijos metu ir visi jos dalyviai turi progos pasidalinti savo patirtim ir pasiūlyti naujų veiklos būdų. Tad tokių konferencijų rengimas, nors ir pareikalauja daug rūpesčio, darbo ir išlaidų, yra sveikintinas ir įvairiais būdais remtinas.

Konferencija prasideda

Birželio 12 buvo darbo diena, bet į konferencijos patalpas rinkosi ne tik dirbti neprivalą pensininkai, bet ir gausus vidurinio amžiaus žmonių ir abiejų lyčių jaunimo. LB vardo nepabūgę jaunieji sudarė beveik pusę visų konferencijos dalyvių, kurių tą dieną buvo užsiregist-

DARBINGA IR GAUSI LB POLITINĖ KONFERENCIJA

K. JANKŪNAS

ravę per 90.

Pusvalandį pavėlavus laukiant Kanados atstovų lektuvo, konferenciją sveikinamoju žodžiu pradėjo jos techniškas rengėjas LB New Yorke apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis ir jai atidaryti pakvietė jos organizatorių Algimantą Gečį. Šis savo žody priminė, kad esam Lietuvos okupacijos, trėmimų ir 1941 m. sukilimo sukakčių išvakarėse, todėl verta paieškoti naujų gairių, metodų ir darbo konsolidacijos ir pasvarstyti, kaip Lietuvos išlaisvinimo klausimą iškelti kitoj gatvės pusėj esančiam Jungtinių Tautų forume. Parenkant šiai konferencijai temas, nebuvo siekta savo nuomonę pristinti kitiems ar duoti nurodymų okupaciją kenčiančiam tautai, bet rūpėjo pačiu susibūrimu įtraukti daugiau žmonių, o ypač jaunimo į Lietuvos išlaisvinimo darbus.

Pirmininkaujančio paprašytas, Dievo palaimos konferencijai paprašė nepavargstantis Lietuvos informacijos centro vadovas, Religinės šalpos direktorius ir dar daugelį kitų titulų turįs, bet jais nesigarsinąs, o savas pareigas ir darbą su dideliu pasišventimu atliekąs kun. Kazimieras Pugevičius.

Sveikinimai

Sveikinimų eilę pradėjo gen.

konsulas Anicetas Simutis, pasidžiaugdamas, kad konferencija vyksta New Yorke ir kad jai dalyvauja daug jaunimo. Pagyrė, kad nepasiduodama apatijai, besiginčijant dėl darbo metodų.

PLB pirmininkas Vytautas Kamantas sveikindamas pažymėjo, kad visi sudarom vieną tautą, nors vieni gyvenam tėvynė, o kiti išėivioj. Tauta sunkiai kovoja už savo teises, o politiniai kaliniai laukia mūsų pagalbos. Todėl rūpinamės kultūra ir politika, kad priartintume nepriklausomybės atstatymą. Beieškodami kelių ir būdų Lietuvai laisvinti, kartu prisiminsim ir jos okupaciją, trėmimus ir sukilimą.

Vliko garbės pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas pasveikino į laisvinimo darbus įsijungusį jaunimą. Jo pirmininkavimo metu Vlikas gražiai sugyvenęs ir su PLB, ir su JAV LB valdybom.

Toliau konferenciją sveikino Kanados LB pirmininkė Joana Kuraitė, JAV LB pirmininkas Vytautas Kutkus, Pasaulio Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininkas Saulius Čyvas, Kanados Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininkė Laima Beržinytė, JAV Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininkas Virgus Volertas, Estijos konsulas E. Jaakson ir Kanados LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Irena Meiklejoh.

JT Žmogaus teisių komisija

Kun. Pugevičiaus pristatytas, JAV atstovas Žmogaus teisių komisijoj Ženevoj dr. Michael

Novak klausytojus supažindino su komisijos biurokrate veikla. Jis pats yra slovakų kilmės, eilės knygų autorius. Žmogaus teisių komisija dabar posėdžiauja 6 savaites per metus Ženevoj, kur yra ir nuolatinis jos štabas,

priimams atskirų žmonių ar organizacijų pateiktus skundus dėl žmogaus teisių pažeidimų. Dabar dėl šių teisių pažeidinių yra apkaltintos net 34 valstybės. Dabartinė JAV administracija žiūri, kad visiem būtų taikomi tie patys standartai. Skundai yra sėkmingi tik tada, kai skundžiamoj valstybėj yra institucijų, besirūpinančių žmogaus teisėm, pvz. komitetai Helsinkio aktų vykdymui sekti ar kt. Veiksmingiausia yra kelti ne vienkartinius, bet daugkartinius pažeidimus, paliečiančius didesnį žmonių skaičių. Laisvo apsisprendimo klausimai yra nepopuliarūs Afrikos valstybėse, o žmonių uždarymas psichiatrinėj ligoninėj ar jų ištrėmimas dėl politinių priežasčių surastų didesnį atgarsį.

Pasinaudodamas proga, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas jam įteikė kelis gerai paruoštus dokumentus apie mūsų politinius kalinius ir paprašė juos perduoti Žmogaus teisių komisijai.

Pasižadėjęs kalbėti Kanados misijos prie JT atstovas, laiku negavęs savo vyriausybės leidimo kalbėti, konferencijon neatvyko. Jo vietoj JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narė Aušra Zerr pristatė JAV misijos prie JT teisinį patarėją Carl Gershwan, turintį artimesnių ryšių su estais ir su socialdemokratais. Žinaš, kad kovojantieji už laisves priespaudos nebijo; kad šiaurinės Airijos teroristai spaudos buvo išreklamuoti, o kovotojas už Estijos laisvę Juri Kuk ignoruotas. Žadėjo stengtis, kad dvigubi standartai išnyktų ir, bendradarbiaujant su lietuviais, išdirbti strategiją, kaip Lietuvos okupacijos klausimą iškelti Jungtinėse Tautose. Baigus kalbėti, jam buvo įteikta dr. Remeikio Opposition... ir Kerulio paruoštas ir LB išleistas iš-tremtųjų sąrašas su įvadu anglų, vokiečių ir prancūzų kalbom.

Vėliau Gintė Damušytė pristatė jaunų Amerikos politikų tarybos prie JT atstovą James J. O'Neill, kuris buvo lankęsis ir

(nukelta į 4 psl.)

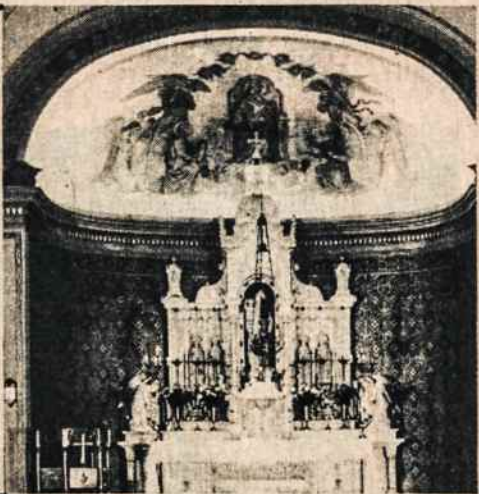

Lietuvių Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungų politinėj konferencijoj birželio 12 kalba Peter Bridges, JAV valstybės departamento Rytų Europos skyriaus direktorius. Nuotr. V. Maželis

SUDIEV, ANGELINE!

Atsisveikinant su Angelų Karalienės parapija, seniausia lietuvių parapija New Yorke

PAULIUS JURKUS

Dirbusios seserys

Parapijoje ilgus metus dirbo lietuvišės seselės pranciškietės. Jos mokė parapijos vaikučius, puošė altorius, prižiūrėjo bažnytinis drabužius. Parapijoj dirbo šios seselės: seselė Juozapina, seselė Damijana, seselė Urbana, kuri įsijungė ir į Maironio lituanistinę mokyklą ir ten dėsto tikybą.

Žvilgsnis į metrikų knygas

Nuo 1888 metų iki 1901 metų sausio 1, per 12 metų, buvo pakrikštyta 628 kūdikiai, sutuokta 372 poros.

Nuo 1895 gruodžio mėn. parapijos reikalus tvarkė kun. G. Mundelein. Lietuviškai jis nemokėjo, tai rašydamas pavardes suamerikonino, vietoj Matulaitis, parašė Matulytis. Krikšto metrikų jis tesurašė tik 13, o sutuokė tik vienią porą.

Nuo 1901 iki 1910 metų pabaigos pakrikštyta 2818, sutuokta 1088 poros.

Pirma mirties metrika parapijos knygose atžymėta 1908, iki 1910 metų galo palaidota 13 asmenų.

Nuo 1911 metų pradžios iki 1920 pabaigos pakrikštyta 2305 vaikai, sutuokta 609 poros, palaidota 218. Tame dešimtmetyje buvo daug laidotuvių, nes 1918 New Yorke siautė epidemija "ispanka", nuo kurios Brooklyne mirė daug lietuvių. Taiš metais iš Angelų Karalienės parapijos

palaidota 50.

Nuo 1921 iki 1930 pakrikštyta 555 vaikai, sutuokta 311 porų, palaidota 260 žmonių.

Nuo 1931 iki 1940 metų galo pakrikštyta 533, sutuokta 387 poros, palaidota 429.

Nuo 1941 iki 1950 metų — 768 krikštai, 330 šliubų, 401 laidotuvė.

Nuo 1951 metų pradžios iki 1978 metų vidurio pakrikštyta 1008, sutuokta 348 poros, palaidota 1242 žmonės.

Per 90 metų pakrikštyta 8,005 vaikai, sutuokta 3,446 poros, palaidota 2,563 žmonės.

Parapijos draugijos

Minėjome, kad Sv. Juozapo pašalpinė draugija buvo šios parapijos organizatorė. Ši draugija, susijungusi su Sv. Kazimiero pašalpinė draugija, veikė iki 1933 metų, kol susilikvidavo.

1903 suorganizuota "Karalienės Aniolų" savišalpos draugija, veikusi iki 1913. 1904 susiorganizavo lietuvių knygynas, kuris turėjo 500 lietuviškų knygų. 1912 susiorganizavo Lietuvių blaivininkų kuopa, kuri 1914 persiorganizavo į Kat. Susivienijimo 134 kuopą. Prie tos kuopos 1927 prisijungė ir 42-oji kuopa.

Pirmojo pasaulinio karo metu susiorganizavo Lietuvos vyčių 44-oji kuopa ir daug pasidarbo Bažnyčios ir tautos gerovei.

1932 suorganizuotas parapijos jaunimo klubas, 1936 — parapijos jaunimo orkestras. Veikė ir sporto vienetai — krepšinio komanda, beisbolo klubas. Gražiai veikė grynai religinės bažnytinės draugijos: Gyvojo ir Amžinojo rožančiaus, Moterų Sąjungos 24 kuopa, Maldos Apaštalaivimo, Jaunų Moterų Sodalicija, Sv. Pranciškaus tretininkai, ALRK Susivienijimo 134 kuopa.

Parapijos choras

Parapijos choras suorganizuotas 1898, kai tik buvo nupirkta parapijos bažnyčia.

Pirmasis parapijos vargonininkas buvo Stasys Masalskis. Kurį laiką (1917-1918) chorui vadovavo kompozitorius Stasys Šimkus. Paskui buvo Kibartas, Dimta, Visminas. 1928 vasario 1 pradėjo vargonininkauti Pranas Dulke. Jis vargonininkavo 25 metus. Kai 1938 metais parapija minėjo 50 metų sukaktį, chore giedojo 108 choristai.

Pranas Dulke mirė 1952 gruodžio 26. Tada vargonininko pareigas perėmė Mykolas Liuberskis, vadovavęs choram Lietuvoje ir Vokietijoje. Jis vargonininkavo iki savo mirties 1971 metais. Nuo tų metų spalio mėn. atėjo vargonininkauti Albinas Prižgintas, vargonų virtuozas. Jis iš darbo pasitraukė 1979. Tada vargo-

ninkavo Petras Dulke. Choras visą laiką veikė. Dar gražiai giedodavo per paskutines lietuviškas pamaldas 1980 gruodžio 28. Likusieji choro nariai dabar įsijungė į Apreiškimo parapijos chorą.

-o-

Perėjome per parapijos istoriją, sužymėjome svarbiausias datas, svarbiausius asmenis, norėdami atkreipti ir kitų dėmesį, kad tokia parapija čia gyvavo. Kai žmonės nebesutilpo, tada buvo įkurta kita lietuviška parapija, Apreiškimo, prie kurios likę Angelų Karalienės parapijos nariai ir prisiglaudė.

Tokia gyvenimo logika — keičiasi laikai, keičiasi papročiai, keičiasi ir gyvenimo bangos — vienos pakyla, kitos nusileidžia. Kadaise buvo pilna lietuvių, o dabar jie išsikėlė į priemiesčius, į kitas vietas, ir bažnyčia liko tuščia. Tad ir reikėjo suglaudinti, sumažinti lietuviškų bažnyčių skaičių.

Reikėjo uždaryti šią jaukią ir mielą Angelų Karalienės bažnyčią, nes ji buvo mažai lankoma. Atsisveikiname su liūdnom min-tim. Jei nelankysime savo likusių bažnyčių, ir jas uždarys, išbrauks iš gyvųjų sąrašų. Jas statė, kūrė pirmieji ateiviai lietuviai su tokiu entuziazmu, argi mes taip jas ir išduosime?

7 parapijos klebonai

Gyvavusioj 92 metus parapijoje buvo tik 7 klebonai: kun. M. Juodišius — 1888.II — 1896.II; kun. V. Kriaučiūnas — 1896.II — 1898.IX; kun. A. Milukas — 1899.IV -1900.II; kun. dr. Vincas Varnagiris — 1900.II -1904.IX; kun. S. Remeika — 1914.IX -1935.IV; kun. J. Aleksitinas — 1935.IV -1967.IV; kun. A. Petrauskas — 1967.IV -1981.I.I.

9 parapijos vikarai

Per tą laiką buvo devyni parapijos vikarai: kun. Jonas Švagzdys, kun. Silvestras Remeika,

kun. Jonas Balkūnas, kun. Juozas Aleksitūnas, kun. Pijus Lekešis, kun. Jonas Lorinightus, kun. Antanas Masaitis, kun. Viktoras Dabušis. Ilgiausiai vikaru išbuvo kun. Vytautas Pikturna — nuo 1949 metų spalio mėn. iki 1981.I.I.

Iš parapijos kilę kunigai

Iš parapijos yra kilę 11 kunigų: kun. Juozas Simonaitis, kun. Alfonsas Jagminas, kun. Kazys Žvirblis, kun. Jonas Skrodenis, kun. Jonas Kartavičius, kun. Antanas Petrauskas, kun. Vincas Masiulis, kun. Juozas Varnaitis, kun. Vincas Vaškas, kun. Bruno Kruzas, kun. Juozas Grišaitis.

Įvykiai Lietuvoje prieš 40 metų — 5

LAIKINOJI VYRIAUSYBĖ IR JOS VEIKLA

Kas ta laikinoji vyriausybė?

Laikinoji vyriausybė nėra gyventojų rinkta. Ji susidarė spontaniškai, kai kuriasi naujos valstybės ir kai perversmo keliu keičiama valstybinė santvarka.

Laikinos vyriausybės Lietuvoje

Pirmoji laikinoji vyriausybė Lietuvoje buvo sudaryta Kosciuskos sukilimo metu Vilniuje 1794 balandžio 25. Ji buvo pavadinama centrine D.L. Kunigaikštijos deputacija.

Ir Napoleonas Vilniuje 1812 liepos 1 aktu buvo sudaręs laikinąją vyriausybę. 1831 metų sukilime nepavyko sudaryti laikinosios vyriausybės. Buvo tik atskirų sukilėlių užimtų sričių vyriausybės, pvz., Raseiniuose, Telšiuose, Šiauliuose, Panevėžy ir kit. 1863 metų sukilime veikė tik komitetas, skirtas tvarkyti Lietuvos provincijai.

Kai Lietuvos Taryba 1918 vasario 16 paskelbė atstatanti nepriklausomą Lietuvą, laikinoji Lietuvos konstitucija buvo paskelbta 1918 lapkričio 2. Šios konstitucijos pagrindu ir buvo sudaryta laikinoji vyriausybė. Ši laikinoji vyriausybė ir perėmė krašto valdymą, kol 1920 birželio 19 susirinko Steigiamasis seimas.

1941 metų laikinoji vyriausybė

Dar gerokai prieš karą tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos buvo sudaryta laikinoji vyriausybė. Ministeriu pirmininku buvo paskiriamas pulkininkas Kazys Škirpa, kuris tuo metu gyveno Berlyne. Prasidėjus karui, jo iš Berlyno neišleido, o laikinoji vyriausybė turėjo veikti.

Pirmas vyriausybės posėdis

Pirmo posėdžio laikinoji vyriausybė susirinko 1941 birželio 24 rytą Žaibo spaustuvelyje. Posėdyje dalyvavo: A. Damušis, J. Ambrzevičius, V. Žemkalnis-Landsbergis, Pr. Vainauskas ir LAF įgaliotinis L. Prapuolenis. Taip pat iš LAF pusės dalyvavo dr. Z. Ivinskis, St. Lušys, dr. P. Padalis. Į posėdį iš Berlyno negalėjo atvykti laikinosios vyriausybės pirmininkas K. Škirpa, R. Skipitis, gen. St. Raštikis. Tuo metu nepasiekiami buvo prof. V. Vitkus, J. Matulionis, dr. J. Pajaujis. Du vyriausybės nariai — VI. Nasevičius ir Vyta. Statkus buvo NKVD sumiti ir išvežti Maskvos link.

Pirmininkaujančio pareigas, kol atvyks K. Škirpa, perėmė švietimo ministeris J. Ambrzevičius. K. Škirpa visai neatvyko, tai J. Ambrzevičiui teko vadovauti šiai laikinai vyriausybei iki galo — iš viso 6 savaites.

Pirmas rūpestis

Pirmas laikinosios vyriausybės rūpestis buvo — pastatyti vokiečius prieš faktą, kad Lietuva nepriklausoma ir jos vyriausybė jau yra atstačiusi tvarką įstaigose, įmonėse ir krašte. Todėl sku-

biai buvo pakviesti trūkstamieji vyriausybės nariai: išsilaisvinęs iš NKVD rūsijų pulk. J. Šlepetyš vidaus reikalų ministru, dr. Pranas Dielininkaitis, ką tik grįžęs iš Kauno IX forto kalėjimo, laikinuoju darbo ministru, kol atvyks dr. J. Pajaujis, Pr. Vainauskui pridėta prekybos ministerija, St. Lušiu laikinai pavesta finansų ministerija, teisingumo ministru pakviestas M. Mackevičius, susisiekimo — inž. A. Novickis, maisto tiekimo valdytoju — pulk. V. Grudziuskas. Sudaryta ir krašto gynybos taryba: gen. St. Pundzevičius, gen. M. Rėklaitis, plk. dr. J. Vėbra. Kauno komendantu paskirtas pulk. K. Bobeliš, Kauno burmistras — K. Palčiauskas.

Buvo paskirti ir viceministrai, gi prof. Z. Ivinskis paskirtas ryšininku su vokiečių okupacinėmis įstaigomis.

Laikinąją vyriausybę sudarė

Laikinąją vyriausybę sudarė: min. pirmininkas K. Škirpa, švietimo min. ir vadovavęs vyriausybei J. Ambrzevičius, užsienio reikalų — R. Skipitis, krašto apsaugos — gen. St. Raštikis, vidaus reikalų — J. Šlepetyš, finansų — J. Matulionis, žemės ūkio — B. Vitkus, teisingumo — M. Mackevičius, pramonės — inž. dr. A. Damušis, darbo ir socialinės apsaugos — dr. J. Pajaujis, sveikatos — dr. K. Venčius, komunalinio ūkio (savivaldybių) — Vyta. Žemkalnis-Landsbergis, susisiekimo — inž. A. Novickis, prekybos ministeris ir valstybės kontrolierius — Pr. Vainauskas.

Tai buvo plati koalicija darbo ir kovos reikalui.

Antras uždavinys

Antras laikinosios vyriausybės uždavinys buvo tuoj nusovietinti Lietuvą. Buvo sugrąžinti Lietuvos įstatymai ir teismai, panaikinta nacionalizacija ir kolektyvizacija, atstatyta sena tvarka švietimo srityje, paliekant Lietuvos Mokslo Akademiją, Vilniaus filharmoniją.

Laikinoji vyriausybė niekuo nesiansiūžavo Vokietijai, išskyrus tai, kad pasisakė pritarianti kovai prieš komunizmą.

Trečias uždavinys buvo pasakyti savo socialinę linkmę. Ūkinės gerovės pagrindas buvo privatinė nuosavybė ir asmenišką iniciatyvą, tačiau palenkta socialiniam teisingumui. Išlygintas aukštesniųjų ir žemesniųjų tarnautojų atlyginimo skirtumas, išryškinta socialinė globa.

Vokiečiai pasipriešina

Sukilimas ir laikinosios vyriausybės sudarymas Vokietijai buvo nemalonus ir nelauktas. Dar prieš karą pradžią, birželio 14, K. Škirpa vokiečių geštapo buvo įspėtas, kad nebūtų paskelbta nepriklausoma Lietuva ir nebūtų sudaryta vyriausybė.

Gi birželio 23 Užsienio rei-

kalų ministerijoje Berlyne K. Škirpa buvo priimtas, ir von Grundherr pareiškė nepasitenkinimą ir net susijaudinimą dėl paskelbtos Lietuvos laikinosios vyriausybės. Tada K. Škirpa Berlyne buvo internuotas savo namuose. Bet jis dar suspėjo pranešti Kaunui, kas jį ten laukia.

Vokiečių karinė vadovybė buvo palanki laikinajai vyriausybei, bet ji daug negalėjo.

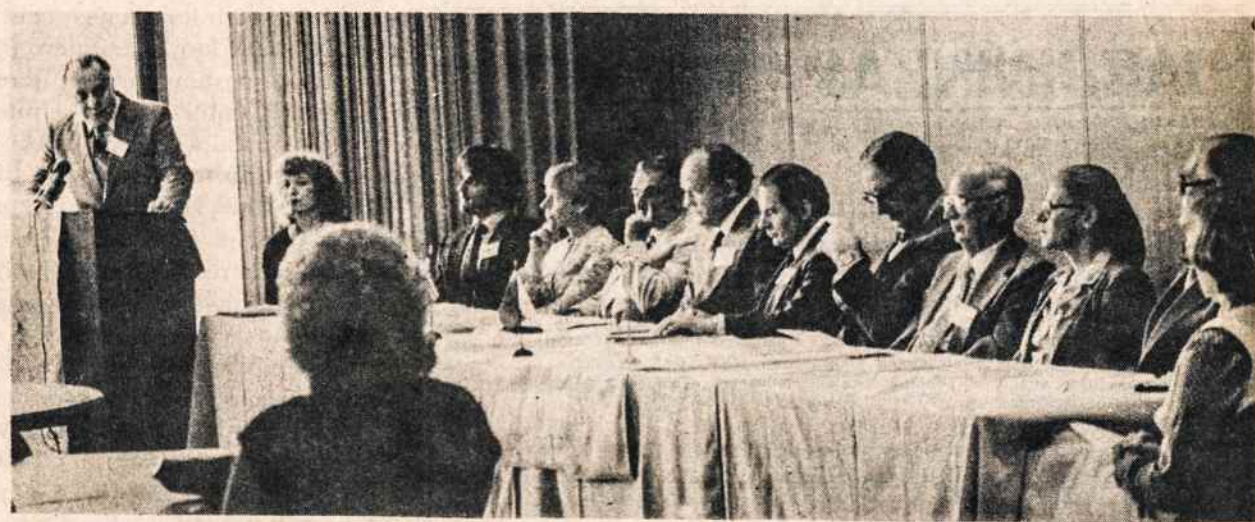
Vokiečių geštapas jau prieš sukilimą buvo pradėjęs LAK skaldymo darbus. Į Kauną atvykęs SS majoras dr. Greffe grasino laikinajai vyriausybei represijom ir Kaune mezgė intrigas. Liepos 11 iš Berlyno atvyko dr. Kleist ir pareiškė, kad laikinoji vyriausybė negali būti toleruojama. Ji turi persitvarkyti į patikėtinių tarybą.

Laikinoji vyriausybė neklausė vokiečių gąsdinimų. Dirbo toliau. Geštapininkai susirado pagalbos lietuvių tarpe ir drumstė gyvenimą, norėjo padaryti net pučą.

Vokiečiai užgniaučia

Hitleris 1941 liepos 21 pasirašė aktą ir įkūrė Rytų ministeriją. Ministeriu paskyrė A. von Rosenberg, gi liepos 25 aktu iš užimtų kraštų įkūrė Ostlandą ir paskelbė civilinę valdžią — Ostlando valdytojas Lohse, Lietuvos gen. komisaras dr. A. von Renteln.

Laikinoji vyriausybė rugpjūčio 5 bandė išsiaiškinti, kaip Vokietijos vyriausybė numato bendradarbiauti su laikinąja vyriausybe ir lietuvių tauta, įteikė net memorandumą. Gen. komisaras dr. A. von Renteln atsakė, kad Lietuvos klausimą Hitleris spręs po karo, o dabar sudaro-

Lietuvių Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungų politinės konferencijos (birželio 12) prezidentas. Kalba A. Gečys. Iš k.: L. Beržinytė, V. Volertas, I. Meiklejohn, A. Vakselis, dr. K. Valiūnas, V. Kamantas, Lietuvos kons. A. Simutis, V. Kutkus, J. Kūraitė, Estijos kons. E. Jaakson, G. Damušytė. Nuotr. V. Maželis

ma speciali taryba. Laikinąją vyriausybę pakvietė būti jos nariais.

Laikinoji vyriausybė nesutiko. Rugpjūčio 5 susirinko paskutinio posėdžio, konstatavo, kad jos veikimas prieš jos valią sustabdomas. Prie Nežinomo kareivio kapo dar ji padėjo vainiką ir baigė savo veiklą.

Jos paskutinis pareiškimas buvo pasiūstas į Berlyną, kur K. Škirpa sugebėjo perduoti svertimų valstybių diplomatijai šefam. Taip žinia pateko ir į užsienį, kad vokiečiai panaikino laikinąją vyriausybę ir visai nekalba apie nepriklausomą Lietuvos atstatymą.

-o-

Dideli įvykiai prieš 40 metų palietė lietuvių tautą. Ir ji pasirodė subrendusi, narsi, ginanti savo teises į nepriklausomybę. Vėliau keitėsi okupantai, o tautos ryžtas nesikeitė. Ji ir dabar visom pastangom siekia tos pačios nepriklausomybės. A.K.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Didžiojo lietuvių kalbos žodyno redakcija vėl paskelbė spaudoje kiek informaciją apie žodyno leidimą ir redagavimą. Jau išleista 11 tomų, spausdinamas dvyliktasis tomas, rašomas keturioliktasis. Iš viso bus 16, o gal 17 tomų. Gal reikės jų papildomo tomo, kuriame būtų išspausdinta gausi žodyno medžiaga, susirinkusi jau pirmesnius tomus išspausdinus. Spaudai duodama ir kiek lietuvių k. žodyno istorijos. Minimi K. Sirvydo, G. H. F. Nesselmano, F. Kuršaičio, J. Juškos žodyniai. Dabar leidžiamas didžiojo žodyno sumanytojas yra kalbininkas Kazimieras Bağa, pats savo ranka surašęs per 600,000 žodžių kortelių, bet jaunas miręs, tespėjęs išleisti žodyno tik du sąsiuvinus. Po ilgesnės pertraukos didžiojo žodyno darbas iš naujo pradėtas 1930, redaktoriu paskyrus prof. Juozą Balčikonį. Šis redaktorius sudarė žodyno sistemą — parodyti kiekvieno žodžio istoriją, jo vartoseną raštuose ir tarmėse, net perkeltines reikšmes, kirčiavimą. J. Balčikonio ir gausaus būrio talkininkų redaguoti išėjo tik du žodyno tomai — I 1941 ir II 1947. J. Balčikonis atvirai kovojo prieš brukimą į žodyną dirbtinių sovietinių propagandinių frazių. Už tai buvo iš redakcijos išstumtas. Nuo 1952 iki 1975 atsakinguoju redaktoriu buvo kalbininkas Jonas Kruopas. Šiuo metu vyr. redaktorius yra Kazys Ulvydas. Ilgiausiai redakcijoje dirba Antanas Lyberis. Po 30 metų žodyno redakcijoje yra išdirbęs S. Kezytė, J. Paulauskas. Po 20 metų išdirbo A. Balašaitis, K. Vosyltė, L. Ermantė, K. Pakalka. Beveik 10 metų redakcijoje dirba Z. Šimėnaitė, A. Vilutytė, M. Lenkevičiūtė. Visai neseniai ir redakciją įsijungė D. Rimantaitė, G. Savičiūtė, R. Petrokienė. Iš viso esą 15 žmonių redakcijoje. Vieni rankioja žodžius iš senų leidinių, kiti vyksta į kaimus papildyti žodyno gyvais kalbos žodžiais, dar kiti rašo tekstus, taiso korektūras. Sakoma, kad tik po 5 metų darbo redakcijoje jau yra sugebama rašyti žodyno tekstą.

— Pagarsėjęs vyrų choras "Varpas" 35-erių metų veiklos sukaktį paminėjo specialiu koncertu Vilniaus filharmonijos salėje.

— Pavergtoje Lietuvoje ima prigyti ir toks asmenų pagerbimo būdas. I 1980 metų pavasarį būrelis lietuvių rašytojų Varėnos rajone, Kabelių girininkijoje pasodino neseniai mirusio poeto Pauliaus Širvio vardo šilę.

Spaudoje rašoma, kad šį pavasarį būrelis rašytojų — A. Drilinga, M. Karčiauskas, R. Pakalniškis, O. Baliukonytė, A. Baltrūnas, V. Jasukaitytė, S. Bucevičienė, J. Šiožinsys ir P. Raščius, nuvykę į šilę, rado pušaites jau sutarpuusias, gražiai augančias. Čia rašytojai vėl pasodino kitą giraitę. Pavadino ją Algirdo Matulionio vardu (tas miręs girininkas yra nusipelnęs komunizmui).

— Susirūpinta literatūros kritikos kryptingumu. Balandžio pabaigoje rašytojų susirinkime kritikos klausimu buvo suorganizuotos diskusijos. Pirmininkavo "Litva literaturnaja" redaktorių V. Radaitis, kalbėjo Rašytojų sąjungos sekretorius P. Bražėnas, "Pergalės" redaktorių J. Macevičius, kritikai A. Bučys, A. Guščius, A. Krasnovas. Diskusijų pagrindas buvo sąjunginio ir Lietuvos komunistų partijos suvažiavimo nutarimai ugdyti kritikos vaidmenį, didinti reklumą. Kritikos uždavinys esąs iškelti pagrindines kūrybos tendencijas, gilinti kūrybos idėjiškumą (suprantama: skelbti komunistinę ideologiją). Rašytojų partinė organizacija įpareigojo redakcijas plėsti kritikos poleminių dvasių, kuri dabar esanti priblėsusi. Tokie partiečių susirūpinimai nieko gero nežada kritikos laisvei.

Sovietiniai titulai, LTSR aukščiausiosios tarybos prezidentas garbės vardus suteikė: architektui Algimantui Mačiuliui, žurnalistinei Algirdui V. Kadžiuliui, televizijos ir radijo programos redaktoriui Antanui Šimkūniui, televizijos propagandininkui Algimantui Stuinai. Garbės raišais apdovanoti spaudos darbuotojai Vitalis Gruodis, Ona Giedrienė, Aloyzas Martinėnas ir Galina Tiurina.

Pr.N.

DARBINGA IR GAUSI LB POLITINĖ KONFERENCIJA

(atkelta iš 3 psl.)

Šis kalbėtojas taip pat buvo apdovanotas tokiom pat knygom. Amerikos LB Visuomeninių reikalų tarybos narys ir Bridges redaktorius Rimantas A. Stirbys pristatė tarptautinės nevaldinės organizacijos atstovę — Amerikos Helsinkio grupės Rytų Europos skyriaus direktorę Helen Sen. Studijuodama ji kurį laiką praleido Maskvoj, yra gerai susipažinusi su pogrindžio leidiniais ir lietuviams kaliniams bei kitais įvykiais okupuotoj Lietuvoj. Komitetas stipriai rūpinantis visais kaliniais ir juos šelpti. Ji taip pat dalyvavo ir bendrojo vakarienių.

Šis kalbėtojas taip pat buvo apdovanotas tokiom pat knygom.

Amerikos LB Visuomeninių reikalų tarybos narys ir Bridges redaktorius Rimantas A. Stirbys pristatė tarptautinės nevaldinės organizacijos atstovę — Amerikos Helsinkio grupės Rytų Europos skyriaus direktorę Helen Sen. Studijuodama ji kurį laiką praleido Maskvoj, yra gerai susipažinusi su pogrindžio leidiniais ir lietuviams kaliniams bei kitais įvykiais okupuotoj Lietuvoj. Komitetas stipriai rūpinantis visais kaliniais ir juos šelpti. Ji taip pat dalyvavo ir bendrojo vakarienių.

Dienos programos užbaigtuvės

Dalyviam pasistiprinus restorane, darbotvarkė buvo vykdoma toliau toj pat vietoj. Čia buvo išklaudytas dr. Elonos Vainienės supažindinimas su dr. Bronio Kaslo neseniai pasirodžiusia LB finansuota knyga "La Lithuanie et la Seconde Guerre Mondiale" ir BATUN pirmininko J. Ristsoo, vicepirmininkės Gintės Damušytės ir I. Rupners svarstybos apie Baltijos valstybių interesų palaikymą Jungtinėse Tautose.

Knygoj pateikiama trumpa istorinė apžvalga, bet jos pagrindą sudaro įvairūs dokumentai, memorandumai ir pan. JAV LB pirmininkas Vytautas Kutkus, įvertindamas dr. Kaslo darbą, įteikė jam Vilniaus universiteto medalį.

Simpoziume buvo aptarti BATUN veiklos Jungtinėse Tautose keli etapai. Neparodžius JT nariam susidomėjimo dekolonizacija ir laisvu apsisprendimu, buvo apsisistota ant žmogaus teisių pažeidimų. Naudos iš JT partirta maža. Organizacija verčiasi iš baltų organizacijų gautais įnašais. Jos metinis biudžetas — 15,000 dol.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ PIKNIKAS

NEK. PR. MARIJOS SESERŲ SODYBOJE, PUTNAME

1981 LIEPOS 26, SEKMADIENĮ

Programoje:

11 val. mišios
12 val. pietūs
3 val. Neringos mergaičių programa

Kviečiami ir laukiami visi lietuviai!

11 DIENŲ KELIONĖ SU 6 DIENOM LIETUVOJ

rugpjūčio 15-25 ..... \$1,249
rugsėjo 1-11 ..... \$1,129
rugsėjo 30 — spalio 10 ..... \$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienos, Vilniuj 6 dienos, Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro keliomis su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphiajos. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių išskvėtimo dokumentai

PIRMOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Jei pavasario šventė — Velykos — neša dvasinį atsinaujinimą, tai ir mūsų visuomeninis gyvenimas pradeda atkusti su pavasarine nuotaika. Kaip ir dauguma mūsų visuomenės narių, išgyvenu visas nesantaikas, nepasisekimus, ginčus ir paskalas, mūsų gyvenimą taip sunkinančias ir menkinančias, pamirštant didžiulius tikslus — reikalą išlikti gyviem ir iškovoti laisvę mūsų pavergtam kraštui.

Kaip pavasario kregždės sparną plazdenimas, kaip sprogtančio pumpuro gaivus stiepiamasis į saulę, gegužės mėnesio vidury Clevelande įvyko pirmoji JAV LB Kultūros tarybos premijų šventė. Gegužės 17, sekmadienį, į Clevelandą suvažiavo kūrėjai laureatai ir Bendruomenės veikėjai. Gintaro svetainėje drauge su laureatais pietavo spaudos atstovai, kūrybos gerbėjai, radijo atstovai, kurių tarpe buvo net iš Chicago atvykęs Margučio radijo valandėlės vedėjas P. Petritis.

Žvelgiant į praėjusią šventę iš perspektyvos, išlieka šiltas ir malonus įspūdis be debesėlių, šešėlių ar nesklaidumų, kaip tai dera tikram kultūriniam įvykiui. Tai lyg gaivi oazė mūsų gyvenimo dykumoje.

Šventės atidarymo žodį tarė Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublėnė. Ji keliais sakiniais pasveikino laureatus ir šventės dalyvius, savo kalbos tonu aiškiai pabrėždama, kad šventės pagrindiniai dalyviai yra patys laureatai. Tarybos vicepirmininkas Viktoras Mariūnas suglaustai nusakė šventės paskirtį ir nusistatymą, kad toji šventė pradedanti naują kultūrinę tradiciją. Tai būsimi metinė šventė, kurios pagrindinis tikslas bus atžymėti metų laikotarpio iškilniausius mūsų kultūros darbuotojus; šventę planuojama kilti į įvairias JAV lietuvių kolonijas.

Pirmoji ir didžioji LB literatūrinė premija buvo paskirta poetui Kaziuviui Bradūniui už jo rankraštį esantį poezijos rinkinį "Už-eigoje prie Vilniaus vieškelio". "Jaučiuosi premijos išaukštintas. Rašau, nes man taip pegasas sakė", kalbėjo laureatas. "Mes esam ne vien karžygių, bet ir poetų tauta. Mūsų vytiš yra panašus į pegasą, ir abiejų mum reikia".

JAV LB krašto valdybos pirm. V. Kutkus savo sveikinimo kalboje pasidžiaugė Kultūros tarybos veikla ir \$3000 premiją įteikė "savo ginklo draugui" K. Bradūniui. Prof. Rimvydas Šilbajoris, literatūros komisijos pirmininkas, trumpai apibūdino laureato poeziją, kaip kūrybą, kurioje yra "gyvastis, jėga, dvasios paprastumas ir tai, ką reiškia tėvų žemė poezijos dvasiai".

Dalila Mackialienė, aktorė ir režisierė, į šventę su savo vyrų atvykusi iš Los Angeles, buvo paskelbta dramos premijos laureate. Jai dr. G. Balukas Lietuvių Fondo vardu įteikė \$1000 premiją už jos ilgametę veiklą lietuviško teatro srityje. Kultūros tarybos jauniausioji narė Rita Balytė laureatę apdovanojo specialia plakete.

Dailės premija buvo paskirta dailininkui veteranui iš Bostono Viktorui Vizgirdai. Tai įdomus, kūrybingas menininkas, kurį mūsų visuomenė pažįsta tik iš jo paveikslų baltai juodu reprodukcijų spaudoje. Dailės premijos laureatas turėjo karčių, bet teisingų žodžių mūsų visuomenei: "Menininkas savo kūryba turi įprasminti savo tautos egzistenciją. Tačiau mūsų visuomenė su-naikina vertybes, versdama kūrėjus pataikauti savo skonui, tuo prisidedama prie meninio nuosmūko. Turim prisiauginti intelektualią, šviesią visuomenę, kuri atskirtų menininką nuo amatininko ir meno kūrinio nesirinktų, kaip renkasi baldus ar sienų apmušalus".

Muzikos premija buvo paskirta Clevelando Čiurlionio ansamblio įkūrėjui ir jo ilgamečiui vadovui komp. Alfonsui Mikulskui. Savo kalboje jis pasidalino su svečiais patriotinėmis nuotai-

komis ir neslėpė savo pasididžiavimo Čiurlionio ansamblio

laimėjimais ir lygiu. Pati premija laureatui buvo įteikta pereitais metais, jo kūrybinio darbo sukakties šventės proga.

Dramos konkursą laimėjo rašytojas dramaturgas Algirdas Landsbergis už savo trijų veiksmų scenos veikalą "Žilvino vaikų gintaro rūmuose" — pagal Eglės žalčių karalienės pasaką. Antroji premija atiteko šioj srity pirmą kartą pasireiškiančiam inžinieriui okeanografiui Povilui Mažeikai. Dėl susidėjusių aplinkybių jis negalėjo į šventę atvykti. Algirdas Landsbergis, laimėjęs eilę dramų konkursų, šiltai reagavo į pačią šventę ir tą faktą, kad "tarp lietuvių jaučiasi esąs savo šeimoy, jaučia mistišką ryšį su visais lietuvišiais, o asmeniškūs ir kūrybinius saitus su visais laureatais". Jis su humoru pasidžiaugė, kad "iš Clevelando visada iškeliauja praturtėjęs... dvasioj".

Po pertraukos gausi publika turėjo progos pasidžiaugti kai kurių laureatų žodine kūryba. Kazys Bradūnas skaitė ištraukas iš premijuoto savo poezijos rinkinio. Dalila Mackialienė su humoru ir puikia vaizdība perskaitė Jurgio Gliaudos feljetoną "I-kurtuvės", o Algirdas Landsbergis skaitė ištraukas iš premijuoto savo veikalų.

Programą oriai ir vietomis su gėruku žiupsniu humoru vedė Tėvikišs Garsų radijo valandėlės vedėjas Juozas Stempuzis. Rita Balytė, Tarybos sekretorė, perskaitė gautus sveikinimus. Ypatingai malonus buvo Kanados LB atstovo Jono Simanavičiaus sveikinimas žodžiu, išreiškiant viltį, kad ir Kanados LB bandys pasekti JAV LB Kultūros Tarybos pavyzdžiu. Šventę trumpa padėkos kalba uždarė LB apylinkės pirmininkas Jurgis Malskis.

Po programos dauguma svečių nenorėjo skirstytis, ieškodami progos pabendrauti su iškiliais laureatais ir pasidalinti

Abiturientų išleistuvės Vasario 16 gimnazijoje

Vasario 16-osios gimnazija gegužės 22 gyveniman išlydėjo tris šiemetinius savo abiturientus — Joną Gyžę, Vilių Grigužį ir Robertą Šneiderį. Jie sėkmingai išlaikė egzaminus specialioje vokiečių Weinheimio gimnazijos komisijoje. Egzaminų krūvis buvo didesnis, negu vokiečiam abiturientam, kuriem ir brandos atestatus įtraukiami ir metiniai pažymiai.

Išleistuvių dieną ši trijulė pasukinė kartą užėjo į savo klasę, papuoštą gelėmis, kur jų laukė auklėtoja R. Guzmanienė. Po to visa gimnazija susirinko išleistuvių vakarienei valgykloje.

Direktorius J. Kavaliūnas džiaugėsi nauju gimnazijos laimėjimu, nes ji vėl paruošė gyvenimui tris jaunuolius, kurie darbuosis Lietuvai. Kaip simbolinę dovaną J. Kavaliūnas abiturientam įteikė kun. dr. K. Gulbino knyga išleistą disertaciją apie Mariją Pečkauskaitę. JLB valdybos vardu kalbėjo J. Lukošius, primindamas išleistuvių dalyviams, kad visi trys abiturientai įsijungė nariais į VL Bendruomenę. Evangelikų ratelio vardu juos sveikino kun. Fr. Skėrys, ypač džiaugėsis V. Grigužiu, pasirinkusiu evangelikų teologijos studijas. Buvęs gimnazijos direktorius V. Natkevičius išleidžiamuosius ragino susidomėti Lietuvos istorijos ir literatūros studijomis. Esą lig šiol nė vienas Vasario 16 gimnazijos auklėtinis nėra dar žengęs žymiųjų lietuvių istorikų, pvz. dr. Z. Ivinskio, pramintais keliais. Bendrabučio vedėjas V. Lemkė pagyrė jaunuosius gimnazijos auklėtinius už tai, kad jie visada buvo darbštūs ir tvarkingi jo vadovaujamos įstaigos gyventojai. Kun. J. Dėdinas, apgalvestaudamas vyresniųjų mokslievių atitolimą nuo lietuviškų religinių papročių bei apeigų, lin-

Pirmosios kultūrinių premijų šventės laureatai su rengėjais ir svečiais. Iš k. V. Kutkus — JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, A. Mikulskis — muzikos premijos laureatas, D. Mackialienė — teatro premijos laureatė, A. Landsbergis — dramos konkurso laureatas, K. Bradūnas — literatūros premijos laureatas, kun. G. Kijauskas, V. Vizgirda — dailės premijos laureatas, dr. G. Balukas — Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas, I. Bublėnė — JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė. Nuotr. V. Bacevičius

šventės įspūdžiais.

Tai buvo viena diena, kuri ilgai išliks mūsų atminty kaip tikras kultūrinis festivalis, kuriame tesijautė kūrybinio gyvenimo džiaugsmas, kūrybinių pastangų įvertinimas ir mūsų tautinės gyvybės užtikrinimas. Toji šventė taip pat aiškiai įrodė, kad tie, kurie nori dirbti, dirba, o kurie nori ginčytis ir "dalintis darbais", nieko nepasiekia. Dabartinė Kultūros Taryba yra darbšti, darni, atstovaujanti visom mūsų gentkartėm, nuo jauniausio iki pensininko, turinti originalių ir prasmingų idėjų, kurių įgyvendinimui negaili pastangų. Tai turėtų tapti pavyzdžiu eilei mūsų organizacijų ir veikėjų, kurie daugiau rūpinasi savojo "aš" iškelimu negu darbų vykdymu. Tik tokia organizacija, kurios įtaką ir naudą jaučia visuomenė, pateisina savo egzistenciją. Kultūros tarybai sėkmės!

AIDŲ PAVASARINIS NUMERIS

Aidų Nr. 3, kuris jau kelyje į skaitytojus, 68—uose puslapiuose pateikia gana įvairios medžiagos.

Besirūpinantiems pavergtos tautos likimu, ypač politiniam mūsų vadovam, labai pravartus bus Rimvydo Šaulio straipsnis "Kovos už Lietuvos laisvę strategijos ir taktikos klausimu". Autorius, pasirašęs slapyvardžiu, yra vienas iš Lietuvos jaunųjų intelektualų, susidomėjęs savo tautos ateitimi. Paties autoriaus žodžiais, jo straipsnio tikslas — nors dalinai užpildyti spragą tarp mūsų tautos atstovų mąstyto išeiivijoje ir Lietuvoje. Tą spragą jis vykusiai užpildo, pateikdamas naujų idėjų vieningai kovai už tautos laisvę. Jaunasis autorius iš pavergtos tėvynės paliečia mūsų politinius veiksmus, fondus, lietuvišbės padėtį jaunojoje kartoje, kiek tai jam žinoma iš atsitiktinai gaunamos išeiivų spaudos bei radijo lietuviškų transliacijų. Tai naujas patriotinis dvelktelėjimas iš anapus.

Šiame Aidų numeryje Antanas Maceina tešia savo studiją iš religijos filosofijos, rašydamas apie maldos formas. Tai visiškai naujas priėjimas prie žmogaus komunikacijos su Dievu. Be to, Vincas Natkevičius analizuoja Petronėlės Orintaitės tris romanus, jų idėjas lygindamas su filosofų samprotavimais apie meilę. Straipsniu pagerbiama autorė, pernai sulaukusi 75 metų amžiaus. Dr. Juozas Meškauskas baigia savo studiją "Medicina senovės Lietuvoje ir vėlesniais laikais", plačiai supažindindamas skaitytoją su šios srities faktais bei dokumentais.

Su poezija į šį Aidų numerį atėjo Kazys Bradūnas. Spausdinamas jo visas Lietuvių Bendruomenės premijuotas rankraštis (premią 3,000 dol.). "Užei-goje prie Vilniaus vieškelio". Su beletristika matome Kazimierą Barėną, duodantį ištrauką iš romano "Su dalge prie Ka-

belių kaimo".

Apžvalginei daliai skiriamas 21 puslapis. Paminima krikščionybės ir evoliucijos sintezės iškotojo Teilhard de Chardin 100 metų gimimo sukaktis ir kai kurie popiežiaus Jono Pauliaus II gyvenimo įdomūs faktai (kun. Alfonsas Grauslys). Antanas Gailiūšis rašo apie vadinamą Geležinį fondą, kurį jau buvo besteigianti JAV Lietuvių Bendruomenė, kol staiga išėjo Lietuvių Fondo iniciatoriai su savo planais sutelkti milijoną dolerių. Paulius Jurkus apibūdina dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės kūrybą, Meila Kairiukštytės-Balkuvienės — amerikiečio dailininko Edward Copperio dailės parodą Whitney muziejuje New Yorke, V. Širvydas (miręs spausdinant šį numerį) — Paryžiuje leidžiamo lenkų žurnalo sausio-vasario laidą.

Knygų skyriuje Marija Saulaitė-Stankuvienė supažindina su Kazio Bradūno LB premijuotu poezijos rankraščiu; Pranas Visvydas recenzuoja Henriko Nagio poezijos rinkinį "Prisijaukinsiu sakalą". Taip pat recenzuojama Albino Baranausko "Vincas Mazurkevičiaus romanas" (VI. Kulbokas) ir kun. V. Valkavičiaus kun. Žebrio biografija (Juozas Prunskis).

Visas numeris iliustruotas dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės tapybos nuotraukomis. Jos atminimui skiriama ir ši Aidų laida. Mecenatas-leidėjas — dailininkės brolis Vytautas Peldavičius-Pelda.

Niekada nevēlu užsiprenumeruoti Aidus. Daugėjant prenumeratoriam, galima gerinti ir patį žurnalą. Jis Amerikoje eina jau trisdešimt antrus metus. Metinė prenumerata: 15 dol. Redaguoja Leonardas Andriekus, talkinamas V. Volerto ir kun. K. Trimako. Aidų adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. K. Žvb.

KENNEBUNKPORTO PRANČIŠKONŲ

METINIS

PIKNIKAS

Liepos 12 dieną, 1981

11:30 Iškilmingos mišios.

Lietuvių Pranciškonų 40 metų Amerikoje sukaktis. Gieda Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras Pietūs

12:30 Meninė programa:

4:00 Tautiniai šokiai. Vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška. Brocktono choras. Vadovauja komp. Julius Gaidelis.

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir malonioje nuotaikoje praleisti dieną.

IS VISUR

— Toronto arkivyskupija, atsižvelgdama į lietuvių katalikų prašymą atkreipti tikinčiųjų dėmesį į religijos persekiojimą sovietiniuose kraštuose, paskelbė birželio 28, sekmadienį, maldos diena už Tylos Bažnyčią (Remembering the Church of Silence) visoje arkivyskupijoje. Visiem kunigam išsiuntinėtąs specialus raštas ir vyskupo A. Ambrozico informacinio pobūdžio pamokslas, kuriame suminėtos kaip pavyzdžiai siaučiančio persekiojimo šios šalys: Albanija, Ukraina ir Lietuva. Prie arkivyskupijos rašto pridėta tikinčiųjų malda už persekiojamus tikinčiuosius.

— Dail. Adomo Varno darbu paroda išstatyta Galerijoje, 744 North Wells St., Chicago, Ill., nuo birželio 23 iki liepos 19.

— Chicagos Lietuvių diena Ottawa Woods parke įvyks birželio 28. Rengia JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba.

— Antanas B. Mažeika, Lietuvių Amerikiečių Informacijos Centro darbuotojas Los Angeles mieste, gavo atsakymą į savo laišką, vasario 19 pasiųstą V. Vokietijos kancleriui H. Schmidtui, liečiantį Pabaltijo klausimus. Tas laiškas buvo perduotas Vokietijos užsienio reikalų ministerijos sovietinių reikalų skyriui. Ministerijos atsakyme pabrėžiama, kad V. Vokietijos vyriausybė nepripažino Baltijos respublikų įjungimo Sovietų Sąjungon ir jo nenumato pripažinti ateity.

— Amerikos pabaltiečių jungtinis komitetas Washingtonie ieško žmogaus — esto, latvio arba lietuviu — įstaigos reikalų vedėjo pareigom. Kandidatas turi būti JAV pilietis, bent 21 m. amžiaus, gerai kalbėti ir rašyti angliškai, gerai pažinti Sovietų ir Rytų Europos politiką, tarpautinius santykius, žinoti informacijos vedimo reikalą ir pažinti teisę. Turėtų turėti savo automobilį. Norį pasirašyti vieneriems metam sutartį gal kreiptis adresu: Chairman, JBANC, P.O. Box 432, Rockville, Md. 20850.

— Juozas Stašaitis, Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje Naujosios Anglijos rinktinės pirmininkas, atsuntė rinktinės vardu 25 dol. auką Darbininkui stiprinti. Nuoširdus aciu.

— L.M.K. Federacijos Hartfordo klubas, nuoširdžiai dėkodamas Darbininkui už skelbiamas klubo žinias, atsuntė 10 dol. auką ir palinkėjo sėkmės spaudos darbe. Aciu labai.

— Eda ir Vilius Bražėnai persikėlė iš Ft. Myers į Bonita Springs, Floridoje. Bonita Springs yra ramus, žvaus pajūrio, kurortinis miestelis, tarp Ft. Myers ir Naples, ant Meksikos įlankos. Bražėnas ir čia tęsia savo plačią veiklą, gi Bražėnienė tebedirba nuosavybių pardavimo (Real Estate) srityje, kurioje yra patarnavusi ne vienan tautiečiui. Jų naujas adresas: P.O. Box 2565, Bonita Springs, FL. 33923. Telefonas: 813 992-6798.

— Baniūtė ir Romas Kronai nuo birželio 1 perėmė PLB valdybos leidžiamą "Pasaulio Lietuvis" administraciją. PLB valdyba išreiškė didelę padėką buvusiam darbščiai administratorei Dainai Kojelytei ir jos talkininkam Sauliui Girmui ir Ramunei Kubiliūtei. "Pasaulio Lietuvis" administracijos adresas lieka tas pats, kaip ir anksčiau.

— The Sunday Sun, Toronto dienraštis, birželio 14 išspausdino ilgąją rašinį apie Lietuvos tikinčiųjų persekiojimą, pasinaudodamas pokalbiu su redakcijoje atsilankiusiu kun. K. Pugevičiumi. Straipsny pateikiama eilė faktų apie kunigų kankinimą okupuotoje Lietuvoje.

Sofija ir Kazimieras Kriaučiūnai

PROVIDENCE, R.I.

Kriaučiūnų vedybų auksinė sukaktis

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje gegužės 24 iškilmingomis pamaldomis buvo paminėta Sofijos ir Kazimiero Kriaučiūnų 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis. Mišias koncelebravo klebonas kun. dr. V. Cukuras, prel. dr. V. Balčiūnas ir kun. dr. J. Maknys. Klebonas pasveikino sukaktuvinius ir pasakė progai pritaikytą pamokslą, o pamaldų pabaigoje įteikė Šv. Tėvo palaiminimą.

Pamaldose dalyvavo Kriaučiūnų giminės iš Albany, N.Y., būrys Vinco Kudirkos šaulių kuopos narių su vadovybe (Kazimieras yra kuopos garbės šaulys), vadovaujantieji lietuvių organizacijų tarybos veikėjai iš Worcester, Mass., vietiniai Lietuvos vyčių veikėjai, daug parapičių. Išpūdingai giedojo parapijos choras.

Po pamaldų sukaktuvinės vaišės vyko kun. Vaitekūno vardo salėje. Kun. klebonui palaiminus vaišių stalus, dvyliką asmenų sveikino ir linkėjo sukaktuvininkam deimantinio jubiliejaus. Dalyvavo ir du buvę R. I. senatoriai, kurie, Kriaučiūnus sveikindami, pabrėžė svarbų lietuvių kultūrinį įnašą R.I. valstijai ir visam kraštui. Jie įteikė

sukaktuvininkam oficialų padėkos pažymėjimą.

Pabaigoje sukaktuvininkas Kazimieras tarė padėkos žodį, o taip pat prisiminė ir sunkias dienas savanoriam kovojant už Lietuvos laisvę.

Sofija Petraitytė ir Kazimieras Kriaučiūnas gimė ir augo Kėdainių apylinkėse. Jiedu buvo kaimynai iš mažens. Pirmąją komunijų priėmė Labūnavos bažnyčioje. Sofija nuo 7 metų amžiaus pradėjo ganyti, mokėsi prie ratelio, nes mokyklų nebuvo. Ji tapo savamoksle liaudies menininke dekoratyvinių audinių, mezginių, siuvinėtų darbų srityje.

Tėvynei keliantis į laisvę, jų keliai išsiskyrė. Sofija išvyko į Kauną, kur audimu, mezgimu pelnėsi pragyvenimą. Vienas latvis nupiešė Vytį, o ji, adatos dirbinus derindama, išsiuvinėjo daug mūsų tautinės emblemos ženklų.

Kazimieras savanoriu išėjo Lietuvos laisvės ginti. Po trumpo apmokymo Kaune buvo išsiųstas į kovų lauką prieš lenkus. Prie Lazdijų 1920 granatos skeveldra sužeidė galvą. Keletą mėnesių gydėsi Karo ligoninėje ir vėl grįžo į frontą. Vėliau Kazimieras dalyvavo Klaipėdos atdavime.

Sunkiai atkovota laisvė besi-

RENKASI LIETUVIAI GYDYTOJAI

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos XIII-tas suvažiavimas įvyks šių metų rugsėjo 5-6 Chicagoje, Continental Plaza viešbutyje.

Visus kolegas, koleges su šeimomis kviečiame gausiai dalyvauti.

Suvažiavimo mokslinė programa rūpinasi dr. Jonas Daugirdas. Mokslinės programos tema: Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligių tyrimas bei terapija. Mokslinėje programoje bus perduodamos paskutinės žinios apie naujus opaligių diagnozės ir terapijos būdus. Bus svarstomos opaligių problemos iš įvairių medicinos ir chirurgijos specialistų perspektyvų: internisto, roentgenologo, patalogo, farmakologo, chirurgo ir onkologo.

Birželio mėn. pabaigoje išsiųsime pakvietimus, programą ir viešbučio rezervacijas pagal turimus adresus. Jei kas šios siunttos negautų ar norėtų smulkesnių informacijų, gali kreiptis adresu: Dr. Alina Lipskis, 1533 Stonegate Rd., La Grange Park, Ill. 60525. Tel. 312 352-7719.

PLGS ir ALGS centro valdyba

džiaugiant, jiedu vėl susitiko ir 1931 Kaune susituokė. Tėvynę okupuojant raudoniesiems rusams, jie pasitraukė į Vokietiją. Vėliau kūrėsi Anglijoje ir persikėlė į Ameriką. Vieningai dirbdami nugalėjo visas kliūtis ir sulaukė šios garbingos sukakties.

Jonas Obelinis

BALTIMORE, MD.

Vitalis Pilius ir Aldona Drazdytė birželio 30 Šv. Alfonso bažnyčioje susituokė. Jų moterystės ryšį palaimino kun. Antanas Dranginis. Vedybių mišios 1:30 val. popiet dalyvavo daug giminių ir svečių iš įvairių vietovių. Per pamaldas giedojo solistas Vaclovas Verikaitis iš Kanados. Vestuvių puota vyko Lietuvių Namuose.

Kun. Antano Dranginio kunigystės sidabrinė sukaktis Šv. Alfonso parapijos narių iškilmingai paminėta birželio 14. Sukaktuvininkas su kitais kunigais koncelebravo mišias, kurių metu giedojo Dainos choras. Aukojimo aukas atnešė: Lietuvių Namų pirmininkas Balys Brazauskas, Lietuvių Posto 154 adjutantas Jonas Stefura, Dainos pirmininkas Vytautas Banys, Šv. Alfonso suaugusių klubo finansų sekr. Bernard Walstrum, Sodalicijų buvusi pirm. Barbora Dixon, Šv. Vardo draugijos pirm. Richard Dixon, Andrius ir Laura Veliuonai, pasipuošę tautiniais drabužiais, atnešė sukaktuvininkui gražų medžio drožinį. Po mišiių iškilmės buvo tęsiamas mokyklos salėje. Pietų metu pagrinde kalbą pasakė prel. Lindvikas Mendelis. Organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys sveikino ir įteikė dovanų. Visi palinkėjo sukaktuvininkui sėkmės ir sveikatos.

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 827-1351 ir prašyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

A.V.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsilydami prenumeratos mokesčių, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 20 dol. — K. Račiūnas, Beverly Shores, Ind., W. Rusilas, Hagaman, N.Y.

17 dol. — J. Vytuvienė, Woodhaven, N.Y.

Lauko teniso pirmenybės

1981 m. Š. Amerikos Palatietčių individualinės lauko teniso pirmenybės įvyks rugpjūčio 1-2 Grand Rapids, Mich. Pirmenybės vykdė Grand Rapids latvių sporto klubas.

Varžybos vyks East Kentwood High School Tennis Courts, kampas Kalamazoo ir 60th St., Grand Rapids, Mich.

Programa: vyrų A kl. vienetas, vyrų B kl. vienetas, moterų vienetas, vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių) vienetas, jaunių (18 m. ir jaunesnių) vienetas, mergaičių (18 m. ir jaunesnių) vienetas, vyrų dvejetas ir mišrus dvejetas.

Dalyvavimas yra atviras visiem lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

Dalyvių registracija atliekama iki liepos 29 šiuo adresu: Mr. Eric Zirnīs, 1403 Pickett St., Grand Rapids, Mich. 49508. Telefonas 616 455-7488.

Lietuvių tenisistų dalyvavimą šiose pirmenybėse koordinuoja ŠALFASS-gos teniso komitetas.

90 dol. — V. Čečetienė NY.

Po 75 dol. — B.S. Andriukaitis IL, V. Trumpjonas IL, V. ir B. Varnai CA, V. Žebertavičius MI.

70 dol. — G. Bulotienė MI. (Bus daugiau)

15 dol. — kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.

Po 12 dol. — C. Dailidėnas, St. Petersburg, Fla., V. Budininkas, Jamaica, N.Y.

Po 10 dol. — K. Milukas, Jamaica, N.Y., P. Kaspariūnas, St. Petersburg, Fla.

8 dol. — A. Ališauskas, Chesapeake, Va.

Po 7 dol. — A. Danta, Guaynabo, P.R., F. Prekeris, San Jose, Calif., P. Šlapelis, Commack, N.Y., S. Dabkus, Toronto, Ont., M. Skilandziūtė, Memmingen, W. Germany, A. Pocius, Elizabeth, N.J., M. Šulaitis Glen Cove N.Y., J. Žitkevičius, Moonee Ponds, Australia, kun. S. Raila, Maspeth, N.Y.T. Aleksonis, Braintree, Mass., J. Bruzauskas, Ansonia, Conn.

6 dol. — R. Giedraitis, Smithtown, N.Y.

Po 5 dol. — S. Levanas, Waterbury, Conn., L. Jankauskaitė, Brooklyn, N.Y., J. Žadeikis, Chicago, Ill., A. Zabela, Jersey City, N.J., A. Rubonis, No. Haledon, N.J., K. Mitinas, Fremont Centre, N.Y., O. Kaseta, Brockton, Mass., O. Kadas, Woodhaven, N.Y., A. Povilauskas, Woodhaven, N.Y., T. Vainauskas, Hamilton, Ont., Canada.

Po 4 dol. — A. Norkus, Philadelphia, Pa, K. Buragas, Richmond Hill, N.Y., H. Misliauskas, Media, Pa.

3 dol. — E. Katelus, Mountain-side, N.J.

Po 2 dol. — O. Šlepavičius, Centerville, Mass., A. Lesinskas, So. Salem, N.H., S. Gimbutas, Wilmington, Del., kun. V. Kriščiūnėvičius, Southfield, Mich., B. Kulys, Woodhaven, N.Y., M. Mackevich, Pompano Beach, Fla., S. Augonis, So. Boston, Mass., L. Balaišis, La Salle Que., Canada, A. Vance, Englewood, N.J., M. Eizerytė, Montreal, Que., Canada, A. Juodka, Chicago, Ill.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:

617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privižlavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penkios kelionės
- Pirmos klasės sąlygos

- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

Prieinamos kainos

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambariai)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoje, Baltijos srityje, Rusijoje
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus į muziejus
- Transportacija į aerodromus

- Amerikos lietuvis lydės 15 ar daugiau keleivių grupės iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoje
- Parūpinamos vizos į Rusiją
- Valkmų papildomos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Tallinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

10 DIENŲ LIETUVOJEI IŠVYKSTAMA GRUODŽIO 23, GRĮŽTAMA SAUSIO 3. Dienos ekskursija į Kauną ir pusės dienos vizitas į Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.
20 EAST 46TH STREET
NEW YORK, NEW YORK 10017

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name .....
Address .....
City & State .....

TOLL FREE (800) 223-7953
NY STATE (212) 986-1500

TAUTOS FONDO AUKOTOJAI 1980 METAIS

Pavieniai asmenys:

6,801.50 dol. — a.a. Viktoro Ignaičio palikimas, Anglija.

6000 dol. — dr. Kazys Bobelis FL.

1,975 dol. — J. ir L. Giedraitčiai NY.

1,500 dol. — a.a. Jono Narvydo palikimas, NY.

Po 1,010 dol. - A. Audronis CA, P. ir Ant. Petkelis CA.

Po 1,000 dol. — P. Pagojus MI, a.a. prel. Klemenso Razmino palikimas, Italija, a.a. Prano Simanavičiaus palikimas, MA, M. Šmulskienė IL, a.a. R. Uginto palikimas, PA.

805 dol. — dr. A. Matukas CT.

Po 500 dol. — dr. A.B. Gleveckas IL N.N. MI.

422 dol. kun. St. M. Matutis, Kolumbija.

325 dol. — N.N. NY.

Po 300 dol. — J. Blažys IL, J. Puodžiūnas CT.

275 dol. — a.a. Jono Karitono palikimas, Australija.

260 dol. — A.V. Andriuliai FL.

225 dol. — J. Lekas IL.

210 dol. — J. Stašaitis MA.

Po 200 dol. — K. Avižienis Jr. IL, Vyt. Bieliauskas OH, kun. L. Dieninis MI, kun. V. Dubinkas, Kolumbija, prof. dr. P. Jucaitis OH, J.M. Juozapavičiai NY, A. Kazaičiai IL, O. Kowachewski NY, J. Mikalauskienė IL, Pr. Povilaitis IL, I. Sekmokas IL.

175 dol. — kun. S. Morkūnas IO.

Po 150 dol. — S. Bartkus MI, S. Daugėla CA, Vl. Pažiūra CA, Č. ir O. Šadeika MI.

145 dol. — O. ir Alf. Kinduryš FL.

130 dol. — J. Jasys CT.

Po 125 dol. — Sadauskai IL, A. Šileikienė MI, V. Dudėnas WI, A. ir I. Tumai CA, M. ir V. Valys OH.

Po 120 dol. — dr. E. Armanienė MD, J. ir I. Rasys MA, A. ir A. Repšys IL.

115.50 dol. — N. Butkus, Anglija.

115 dol. . A. ir A. Januška MA.

Po 110 dol. — A. Bortkevičienė NY, V. Tamošiūnas MI.

Po 100 dol. — S. Balsys NY, E. A. Bartkus IN, A.A. Beresnevičius NY, J.A. Bortkevičius NY, K. Brencius IL, B. Budreika-Tender MA, A. Čepėnas IL,

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu apdangalu, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA

Soviet Genocide in Lithuania, by Joseph Pajaujis-Javis. 246 psl., įrišta. Kaina 11 dol. Siunta 1 dol.

Knygoje duodami tikslūs faktai, paremti dokumentais, statistikomis, iliustracijomis. Gaunama Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakykit vieną knygą sau, o kitą padovanokit miesto ar universiteto bibliotekai.

Prašau atsiųsti knygą "Soviet Genocide in Lithuania"

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

Adresas .....

Pridedu 12 dol. už kiekvieną knygą.

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penkios kelionės
- Pirmos klasės sąlygos
- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

Prieinamos kainos

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambariai)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoje, Baltijos srityje, Rusijoje
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus į muziejus
- Transportacija į aerodromus
- Amerikos lietuvis lydės 15 ar daugiau keleivių grupės iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoje
- Parūpinamos vizos į Rusiją
- Valkmų papildomos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Tallinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

10 DIENŲ LIETUVOJEI IŠVYKSTAMA GRUODŽIO 23, GRĮŽTAMA SAUSIO 3. Dienos ekskursija į Kauną ir pusės dienos vizitas į Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.
20 EAST 46TH STREET
NEW YORK, NEW YORK 10017

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name .....
Address .....
City & State .....

TOLL FREE (800) 223-7953
NY STATE (212) 986-1500

Rytinio pakraščio tautinių šokių šventės atidarymo iškilnių metu į salę žengia Hartfordo tautinių šokių grupė Berželis. Priekyje eina vadovės Dzikienės padėjėja Ramona Liaukutė. Nuotr. M. Banevičius

RYTIS BALČIŪNAS — CHEMIJOS DAKTARAS

Š m. gegužės 19, apgynęs disertaciją "Cheminė analizė, grindžiama kompiuterių technologija", Rytis Balčiūnas gavo chemijos daktaro laipsnį (Ph.D.). Disertaciją jis gynė Michigan State universitete, Lansing, Mich., kur, kaip stipendininkas, pats mokėsi ir dirbo asistentu 5 metus, prieš tai baigęs labai gerais pažymiais, su daugeliu atžymėjimų, Seton Hall universitetą Newark, N.J., gaudamas B.S. ir stipendijas 7 universitetuose, iš kurių pasirinko Lansing, Mich.

Rytis gimęs 1954. Onos (Audronės) ir Broniaus Balčiūnų sūnus, radiologo dr. Algimanto Balčiūno, praktikuojančio Californijoje, brolio. Newark lankė Sacred Heart pradžios mokyklą, lygiagrečiai Maironio vardo lietuvišką šeštadieninę mokyklą Brooklyne, priklausydamas prie lietuvių skautų ir ateitininkų, vasaromis stovyklaudamas. Po pradžios mokyklos lankė Seton Hall Prep, po jos ten pat universitetą.

Kun. P. Totoraičio (a.a.) pakviestas, dar trylikametis tapo nuolatinis mišų skaitytoju Newarko Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje (kuri dabar viduje apdegusi). Būdamas keturiolikos metų, Rytis buvo prof. dr. Jokūbo Stuko pakviestas akademini jaunimo žiniomis lietuviško radijo šeštadieninės programose ir vėliau Seton Hall radijo stoty savaitinei lietuviškos muzikos bei žinių radijo valandai anglų kalba, kurią atlikdavo su dr. J. Stuku, o jam išvykus, ar vasaros atostogų metu, pats vienas su dr. Stuko sutelkta ir nužymėta programa bei aktualijomis lietuviškoji veikloja.

Pasižymėjo gražia lietuviška

FLORIDOS JAUNIMAS

St. Petersburg, Fla., Lietuvių klubo jaunimo tautinių šokių grupė "Banga" gegužės 24 buvo pakviesti ir šoko Lake Buena Vista, Disney World. Žiūrovų buvo labai daug. Tautinių šokių mokytojos Mildos Sandargienės dėka gausi publika turėjo progą žavėtis gražiais lietuviškais šokiais, spalvingais tautiniais drabužiais, jaunais šokėjais. Disney

Dalis St. Petersburg, Fla., lietuvių tautinių šokėjų grupės "Banga" šokėjų šoka "Walt Disney World", Lake Buena Vista. Dešinėje stovi mokytoja Milda Sandargienė ir akordeonistas B. Pakys.

tarsena ir geru mikrofoniniu balsu, dažnai dalyvaudavo įvairiuose jaunimo skaitiniuose bei valandėlėse dar vaikystėje.

Gapęs doktoratą, birželio vidury pradėjo tarnybą Pittsburghe, Pa.

Nors trumpų atostogų, Rytis buvo parvėjęs pas tėvus į N.J., kur tuo metu atostogavo brolis Algimantas su žmona Margarita, vaikai Linute ir Jonuku. Visi drauge savitarpį atšventė keleriopą šventę..

P.M.

MASPETH, N.Y.

Išvežimų minėjimai

V. Atsimainymo parapijos didžiųjų išvežimų 40 metų sukaktis paminėta birželio 14. Giedotinė sumą aukojo kun. Pranas Bulovas. Lietuvos vyčių 110 kuopos nariai, vadovaujami pirm. Jono Adomėno, organizuoti ir gausiai dalyvavo pamaldose. Vyčių dvasios vadas kun. Stasys Raila pasakė pritaikytą pamokslą. Giedotojų parapijos choras ir visi tikintieji, vadovaujant muz. Vytautui Kerbeliui.

Pamaldos baigtos Lietuvos himnu ir giesme "Apsaugok, Aukščiausias".

Po pamaldų parapijos salėje vyko minėjimas, kuriame maldą sukalbėjo ir žodį tarė klebonas kun. Pranas Bulovas. Vytis Kazimieras Vainius kalbėjo apie šios sukakties svarbą ir prasmę.

Po minėjimo visi dalyviai buvo pavašinti kava ir pyragaičiais.

Vyčių veikloje

Lietuvos vyčių 110 kuopa turi jau 200 narių, o dabar organizuojama jaunesnių vyčių grupė.

World šokėjų pakvietė ir kitais metais atlikti programą.

Po programos Jonas ir Milda Sandargai visus šokėjus, kurių buvo 35, pakvietė į jų puikią rezidenciją ant ežero kranto, Clearmont, Fla., praleisti savaitgalį. Pas p. Sandargus jaunimas šoko, dainavo, vaišinosi, o taip pat slidinėjo ant ežero su Sandargų laivu.

Visi išsiskirstė namo maloniai praleidę savaitgalį lietuviškoji aplinkoj. — T.T.

Šalia savo organizacinės veiklos vyčiai vis daugiau įsijungia į bendrą lietuvišką gyvenimą. Svarbiu uždaviniu laikoma dalyvauti lietuviškose pamaldose, ypač kiekvieno mėnesio trečių sekmadienį V. Atsimainymo bažnyčioje. Vyčiai stengiasi padidinti parapijos chorą, organizuoja tautinių šokių grupę, gilinasi į savo etninę kilmę, susipažįsta su okupuotos Lietuvos padėtimi, lietuvių kultūra. Tomis temomis rengiamos pamaldos ir pokalbiai.

Kuopos vyčiai E. Skabeikienė ir Marian Skabeikis birželio 7 buvo išrinktos į LRK Federacijos N.Y. ir N.J. apskrities valdybą.

Lietuviško kryžiaus prie V. Atsimainymo bažnyčios statymas 110 vyčių kuopos iniciatyva jau gerai pasistūmėjo. Iškilmingas kryžiaus pašventinimas su specialia programa pramatomas rugsėjo 27.

Kuopos vyčiai birželio 21 vyko į Lietuvos vyčių apskrities suvažiavimą Patersono, N.J.

110 kuopos narys Philip Skabeikis yra Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas, o Jonas Adomėnas — vicepirmininkas. Juodu ir kiti nariai planuoja vykinti vyčių seimą, kuris įvyks rugpjūčio 19-23 Scrantono, Pa.

Lietuvių dienon, kuri įvyks Barnesvilio, Pa., taip pat organizuojama kelių autobusų ekskursija. — K.S.R.

ŠVENTAS RAŠTAS PRIEINAMAS VISIEM

Raktas į Naująjį Testamentą tai kun. prof. Antano Rubšio parašytas dviejų tomų veikalas, vaizdžiai ir prieinamai supažindinąs su Naujuoju Testamentu. Išleido Krikščionis Gyvenime serija. Gaunama ir Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Pirmo tomo kaina 8 dol., antro tomo kaina 9 dol. Už persiuntimą pridėdama 1 dol. už 1 kiekvieną knygą.

BOSTONO ŽINIOS

Baisusis ir ryžto birželis

Bostone Lietuvių Bendruomenės iniciatyva buvo suorganizuotas baisiojo birželio išvežimų ir Lietuvos sukilimo minėjimas. Minėjimas vyko birželio 13. Pradėtas mišiomis už žuvusius ir kenčiančius Sibire Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišias aukojo saulezietis kunigas A. Sabaliauskas. Labai gražiam pamokslu lygino žydų kančias Egipte ir Babilonijos nelaisvėje su mūsų kančiomis.

Parapijos salėje minėjimą pradėjo LB apylinkės pirm. Aloyzas Astravas, primindamas mūsų tautos genocidą. Kun. A. Sabaliauskas sukalbėjo maldą. Pagrindinę kalbą pasakė buvusi Sibiro kankinė Elena Juciūtė.

Meninėj daly inž. Kazys Barūnas paskaitė Bernardo Brazdžionio, Jono Aisčio, Kazio Bradūno ir Stasio Santvaro jautrios kūrybos, kuri priminė tėvynės vergus ir kančias. Solistas Benediktas Povilavičius, akomponuojant komp. Jeronimui Kačinskui, padainavo: Tušti palikti namai, Nuplaskok ir Kur prapulė tas kelelis. Visos dainos grąžino mus į mūsų tėvynę, į gimtuosius paliktus namus, kurių nostalgikai ilgisi visi.

Buvo sugiedotas Lietuvos himnas, o tada pirm. Astravas padėjo p. A. Daukantienei-Moriarty už paruošimą vaišių ir jos dukrom Ingai ir Dainai, kurios čia patarčiauščios ir prašė visus pasivaikinti.

Į šį minėjimą šiais metais susirinko gerokai daugiau, negu seniau būdavo.

The Baltic Holocaust

The Baltic Holocaust vardu birželio 14, sekmadienį, įvyko demonstracija Bostono mieste prie miesto rotušės. Demonstracija organizavo latviai, bet buvo pakviesti estai, lietuviai ir ukrainiečiai.

Miesto rotušėje ant plačios ir ilgios praeinančios verandos rinkosi kalbėtojai, sunėstos vėliavos. Latviai sunėšė net 10, o lietuviams ir estams buvo leista tik po vieną. Žemai apačioje šios tribūnos prie mūro sienos buvo pastatytas didelis stalas lyg altorius, o virš jo kabėjo balto beržo didelis kryžius. Ant stalo demonstrantai dėjo gėles. Ant mūro sienos buvo ištemptas didelis baltas kaspinas su užrašu "The Baltic Holocaust. 600,000 Dead and Deported". O žemiau kalbėtojų tribūnos užrašas "Freedom for Estonia, Latvia, Lithuania". Žemai rotušės

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

aikštėje buvo apie 400 demonstrantų. Daug moterų pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Demonstracija buvo pradėta Amerikos himnu. Tada pakviestas Harvardo universiteto prof. Douglas Cooper vadovauti demonstracijos programai. Buvo perskaityta Mass. gubernatoriaus Edward J. King proklamacija, prezidento Ronald Reagan laiškas. Tada latvių dvasininkė Lauma Zusevics sukalbėjo invokaciją. Kalbėjo tautybių atstovai. Lietuvių jaunas inž. Almis Kuolas, gubernatoriaus atstovas Tautinės apsaugos brig. generolas Clamens, jaunas amerikietis Littman, kuris studijavo Varšuvoje kaip p. asikeitimo studentas. Jis labai vykusiai supažindino su komunistine sistema. Jis buvęs apgyvendintas su kitu "studentu" viename kambaryje, bet anas nieko nesimokęs, o tik sekęs jį. Visi kalbėtojai kalbėjo apie bausių genocidą, kuriuo rusai nori sunaikinti tas pavergtas tautas. Brig. gen. Carmer sakė, jog jį išgyvenot ir pažįstat tą bausių sistemą, kalbėkit savo vaikams ir visam pasauliui apie ją, kad jis praręgėtų. Kiti savo kalbės sakė, jog Amerikos žinių tarnyba šališkai informuoja, ar ir visai nenori kalbėti apie komunizmo daromus bausimus ir pavojų laisvajam pasauliui.

Miesto valdybos labai gerai įrengta garsiakalbių sistema. Kalbėtojų žodžiai aidėjo visoje aikštėje atsimušdami į Government Center didžiųjų mūrų sienas. Tačiau miestas sekmadienį buvo apytuštis ir tur būt mažai kas girdėjo kalbėtojus ir jų įspėjimus apie komunizmo pavojų visam pasauliui.

Po visų kalbėtojų buvo sugiedoti Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai. Apačioje netoli to "altoriaus" buvo sudėginta Sovietų Rusijos vėliava. Dviejų televizijos filminkai filmavo visą demonstraciją. Deja, vakare tik 7-tas kanalas per žinias skyrė apie pusę minutės trumpai žinutei apie šią demonstraciją. O rytojaus dieną Bostono didieji dienraščiai nei vienu žodžiu neužsiminė apie šią demonstraciją, nors jiems buvo pranešta ir duota medžiagos. O gal žodis "holocaust" priklauso tik vienai tautybei?

Iš lietuvių dalyvavo: Moterų klubo narės ir šaulės, tautiniais drabužiais pasipuošusios. Dalyvavo Ivaškų tautinių šokių sambūrio šokėjai su plakatais, daug vyčių. Lietuvių plakatuose buvo užrašai: "Communism brings only slavery not freedom, Lithuanians born free not for Soviet slavery, We give blood for freedom, Disident Petkus for Nobel Peace price, Ugly Russian Bear get out of Lithuania, Soviets murdering priests in Lithuania" ir daug kitų.

P.Ž.

Lietuvių ar anglų kalba?

Laisvės Varpas, perdavęs platų reportažą iš Amerikos rytinio pakraščio Lietuvių tautinių šokių šventės Hartforde, Conn., su ištraukomis iš sveikinimo kal-

bų, pabrėžė, kad toji šventė iškėlė taip pat principinio pobūdžio klausimų. Vienas jų, — kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis, — tai kalba, kuria tautinių šokių grupės mokomos. Pasirodo, kad kai kurios jau vedamos anglų kalba. Vargiai tai galima pateisinti. Lietuvių tautinių šokių grupės turėtų ne tik mokytis tautinių šokių, bet taip pat įkvėpti lietuvišką dvasią ir prisirišimą prie lietuvių kalbos, be kurios sunku išlikti geru, sąmoningu lietuviu. Iš tikrųjų tautinių šokių grupės — tai lietuvinistinio švietimo praplėtimas. Neuzmirškime kad mūsų tautiniai šokiai yra tiek mėgiami ir populiariūs, jog mūsų jaunimas mielai jungiasi į tų šokių grupes. Tai reikia išnaudoti to jaunimo lietuviškam švietimui, kurio pagrindas — lietuvių kalba. Juk dabar lietuvių šokius atlieka net šveicarai ir kiti. Lietuvių tautinių šokių grupės turėtų skirtis nuo kitataučių sudarytų tokių grupių savo dvasia ir kalba. Lietuvių tautinių šokių grupių paskirtis — ne tik šokti, bet taip pat išlaikyti, stiprinti ir ugdyti lietuvių. Lietuvių kalbos pakeitimas tose grupėse anglų kalba lietuvių ne stiprina, bet silpnina.

Prie šios Viščinio kalbos mes norime pridėti, kad tik paskutiniu atveju, kada nebėra kitos galimybės ir jaunimas nemoka lietuvių kalbos, tada reikia vartoti svetimą, svarbu, kad reprezentuojama Lietuva ir lietuviai.

P.Ž.

Apie Č. Milašį

Apie Czeslaw Miloszą jau daug buvo rašyta, nors jis amerikiečių visur minimas kaip lenkas. Birželio 8 The Christian Science Monitor laikraštis įdėjo straipsnį "Nobel laureate Mi-

losz reminds us of our past". Straipsnio autorius Harlow Robinson rašo apie naujas Miloszą knygas. Visur mini "Polish poet", kad jis augęs Lietuvoje, bet buvęs toli nuo lietuvių kalbos, tačiau dvasiškai buvęs arti lietuvių liaudies.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Minkų vedamos radijo valandėlės gegužinė-piknikas įvyks rugpjūčio 9 Romuvos parke, Brocktone.

Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 4 So. Bostono Lietuvių Piliėčių D-jos salėje.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniai 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisiideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausias procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE 480 West Broadway South Boston 9 AM to 3:30 PM Monday thru Friday Saturday 10 AM to 1 PM 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE 740 Gillman Blvd. 8:30 AM to 5:30 PM Mon. - Tues. Wed. & Fri. Thurs. - 9:30 AM to 7:30 PM Saturday 8:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

"Amber Holidays"

1981 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO/NEW YORKO
Maskva/Vilnius:

liepos 20	— \$1112.00
rugpjūčio 3	— 1112.00
rugpjūčio 19	— \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3	— \$1148.00
rugsėjo 17	— 1059.00
rugsėjo 24	— \$1059.00
spalio 8	— \$1019.00
gruodžio 26	— \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
TEL. 617 — 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.
Norintiems atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Pavergtų Tautų savaitė šiemet švenčiama liepos 12-19. Liepos 12, sekmadienį, prie Laisvės statulos New Yorke 11:30 val. dienos vyks ekumeninės pamaldos, atitinkamos kalbos ir meninė programa. Liepos 19, sekmadienį, 9:30 val. ryto renkamas prie 51 St. ir Fifth Avenue. Po parodo programa vyks Centriname Parke, panaudojant Band Shell tribūną.

Kultūros Židinio rudens koncerte šiemet dalyvaus Metropolitan Operos, New York City operos ir kitų operų žvaigždė Maralin Niska. Ši solistė lietuviui jau pažįstama. Ji tiek buvo susizavėjusi lietuvių pastangomis įsirengti savo kultūrinis namas, kad 1975 pavasarį Kultūros Židiny davė koncertą nemokamai, visas pajamas skirdama Kultūros Židinio naujo koncertinio pianino įsigijimui. Tai buvo prieš šešetą metų. Šiemet per Tėvų pranciškonų ryšius Maralin Niska vėl mieliai sutiko koncertuoti Kultūros Židiny lietuvių publikai. Savo honorarą ji skiria Kultūros Židinio išlaidy. Koncertas įvyks rugsėjo 27. Planuokime visi koncerte dalyvauti ir pagerbti lietuviui taip palankią operos solistę.

EKSKURSIJA Į KENNEBUNKPORTĄ

Tradicinė ekskursija autobusu pas Tėvus pranciškonus Kennebunkport, Maine, rengiama Darbo dienos savaitgalį. Autobusas iš Kultūros Židinio kiemo išvyks rugsėjo 5, šeštadienį, 8 val. ryto. Pakeliui sustojama prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Į New Yorką grįžtama rugsėjo 7 vakare. Kelionė, nakvynės ir valgis 5 kartus — asmeniui 95 dol. Kelionės reikalais skambinti Marytei Šalinskienei 296-2244 arba Tėvui Petriui 827-1351. Anksčiau užsiregistruavę pasirenka vietas autobuse.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putname, Conn., liepos 26. Autobusas išeina sekmadienį 6:30 v. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Septintą valandą sustoja ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir jėmimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskienę — tel. 296-2244.

Pensylvanijos Lietuvių diena šiemet vyks rugpiūčio 16 Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Lietuvių dieną organizuoja Lietuvos vyčių 144 kuopa. Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspetho į šią didžiulę lietuvių šventę organizuoja keletą autobusų, kurie 8 val. ryto išvyks nuo Maspetho Lietuvių Piliėčių klubo. Kelionės kaina 10 dol. Dėl rezervacijų skambinti: J. Adomėnas 497-5212, A. Dauzickas 398-3158, Piliėčių klubas HA 9-9866.

Ieškomas bendrakeleivis į berniukų stovyklą Neringoje, kad būtų sutauptas važiavimas. Vieni nuveža, kiti parveža. Skambinti — 212 441-2304.

Priglausiu senesnio amžiaus asmenį savo namuose Woodhavene, N.Y., prie parko. Dėl sąlygų susitarsime. Skambinti 212 847-7306.

Jei ko elektrai reik, pas Ignaitį greitai eik. Tel. 296-8098.

Moteris, turinti vasarvietę Catskill kalnuose, prie Monticello ir Ellenville, mieliai priimtų kitą moterį kartu atostogauti per vasarą. Skambinti 201 998-5286.

Dr. Stasys Petrauskas birželio 22 mirė Elizabeth, N.J.

New Yorko lietuvių gydytojų draugijos susirinkime, įvykusiame birželio 21 Kultūros Židiny, buvo išrinkta nauja draugijos valdyba: pirm. dr. Vytautas Avizonis, vicepirm. dr. Benediktas Jankauskas, sekr. dr. Šnipas, išd. dr. Leonilda Giedraitienė, valdybos narys dr. Ibsenas Skeivys.

Jonas Karvelis, prekybininkas, iš Surfside, Fla., atvyksta į New Yorką, į savo brolio sūnaus vestuves su Rasa Milukaitė. Liepos 17, penktadienį, Kultūros Židinyje bus jo knygos "Prekybininko keliu" pristatymas. Apie knygą ir Jono Karvelio plačią veiklą kalbės dr. Bronius Nemickas.

Darius Girėno skridimo minėjimas bus liepos 18, šeštadienį, 3 v. popiet prie lakūnų paminklo, Lituania Square, Union Ave., Brooklyn. Minėjimą rengia lakūnų paminklo statymo komitetas ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopa. Abiejų vienetų pirmininkė yra Bronė Spūdienė, ir ji kviečia lietuvišką visuomenę kuo gausiau atsilankyti minėjime.

Lietuvos atsiminimų radijo 40 ties metų sukakties proga direktorius prof. dr. Jokubas Stukas iš Vatikano delegatūros Washingtono gavo šio turinio sveikinimą, kurį pasirašė Msgr. G. P. Be, asesorius, — "Šventasis Tėvas prašė mane užtikrinti jus, kad jis melsis už jus specialia intencija (už radijo geradarius). Man yra garbė taip pat perduoti jo apaštališką palaiminimą kaip stiprumo ir taikos įsipareigojimą Jėzui Kristui, Dievo Sūnui ir Pasaulio Išganytojui."

Linus Alinskas baigė Politechnikos Institutą New Yorke, studijavo kompiuterių mokslus ir gavo darbą Digital Equipment korporacijoje prie Bostono. Pradės dirbti liepos mėnesio gale. Dabar su draugais išvyko į Europą.

Atlanto rajono skautų skaučių stovykla Aušra šiemet vyks rugpiūčio 15-23 Bolton, Mass. New Yorko skautam-skautėm jau siuntinėjami kviesliai į šią stovyklą su papildomomis informacijomis ir registracijos atkarpą. Visi registruojasi pas Vidą Jankauskiene, 84-14 89 St., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 849-2260. Registruojasi kvieslyje nurodytu laiku. Registracijos atkarpoje prašoma pažymėti, kas į stovyklą vyks autobusu.

Baisiojo Birželio 40-ties metų sukaktį minime kaip tik šį mėnesį. Ar gali būti geresnis tu tragiškų įvykių paminėjimas, kaip akivaizdus jų priminimas laisvajam pasauliui. Tai geriausiai atliksime padovanodami kitataučių įstaigom, bibliotekom ir pavieniam veikėjui J. Pajaujo parašytą knygą "Soviet Genocide in Lithuania". Žiūrėk iliustruotą skelbimą Darbininko šeštame puslapyje.

Organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie norėtų savo renginius, įvyksiančius liepos mėnesį, pagarsinti Darbininke, prašomi tai atlikti birželio pabaigoje, nes liepos 4-26 spaustuvė atostogaus.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gynybę, (N.Y., N.J. ir Conn.) **Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.**

Šiais metais baigė Maironio lituanistinės mokyklos dešimt skyrių. Iš k. Audrė Lukoševičiūtė, Dana Senkutė, Aukšė Jankauskaitė, Daina Penikaitė, Henrikas Šatinskas, Algis Lukoševičius. Nuotr. P. Bivainio

KATALIKŲ FEDERACIJOS SEIMELIS

Per Sekmines, birželio 7, Apreiškimo parapijoj Brooklyne buvo susitelkę lietuvių katalikų aktyvistai iš visos apylinkės — Brooklyno, Maspetho, Patersono, Kearny, Elizabetho, Newarko, Manhattano.

Po pamaldų, pasistiprinę skoningais E. Mickeliūnienės pietumis, kun. Jono Pakalniškio, šeimininko ir jų dvasios vadovo, palaiminti, susirinkusieji svarstė numatytus klausimus.

Petras Ažuolas, einąs pirminko pareigas Lietuvių Romos Katalikų Federacijoje, savo žodžiu pažymėjo, kad dabartinio popiežiaus palankumas lietuviui turi paraginti lietuvius stipriau veikti. Lietuvių tikinčiųjų žąbtūtinė veikla Lietuvoj taip pat turi mus uždegti gyvai religinei veiklai.

Antanas Masonis vadovavo svarstymui klausimo, kaip sustiprinti ir palaikyti lietuvių parapijas.

Jis nurodė, kaip naikinamos parapijos Lietuvoj, ypač subedievinant vaikus. Vėliausias bedievių komunistų taikynys yra lietuviškas močiūtės, kurias reikia "sunaikinti", kad jos "netvirkin-

MALDININKŲ KELIONĖ

New Yorko valstijos šiaurėje, maždaug 175 mylios nuo Kultūros Židinio, netoli Amsterdamo, prie Auriesville miestelio, yra ypatinga vieta Amerikoje, apšlakstyta kankinių krauju.

Ten prieš 335 metus būrelis jėzuitų misionierių buvo indėnų žiauriai nukankinti. Šiandien tą vietą puošia gražus parkas bei šventovė, pavadinta "Shrine of the North American Martyrs", lietuviškai tariant, "Šiaurės Amerikos Kankinių Šventovė".

Sekmadienį, rugpiūčio 30, šiaurės rytų pakraščiū lietuvių rinksis į minėtą šventovę pasimelsti už kenčiančią Lietuvą.

10 val. ryto bus kalbamas rožančiūs už pavergtas tautas. 12 val. pietų pertrauka. Pietus galima nusipirkti prieinama kaina patogiam restorane arba atsivežti. 2 val. po pietų bus eina mi Kryžiaus Keliai už persekiojamą Bažnyčią. 4 val. kunigai kviečiami koncelebruoti mišias drauge su vyskupu Nicholas Elko. Per pamaldas giedos Brooklyno Apreiškimo choras, žodj tars iš Anglijos atvykęs anglikonų kunigas Michael Bourdeaux, vadovaujās Kestono kolegijos centrui, tyrinėjantiam religijos persekiojimą komunistų kraštuose, knygos apie Lietuvą "Land of Crosses" autorius.

Inciatoriai — Religinė Šalpa, Lietuvos vyčiai, ateitininkai ir tarptautinė organizacija pavergtai Bažnyčiai šelpti — kviečia visus dalyvauti.

Autobusas išvyks nuo Šalinskieneš namų ir Kultūros Židinio 9 val. ryto, rugpiūčio 30, ir grįš 9 val. vakaro. Visais klausimais galima skambinti Marytei Šalinskienei, 212 296-2244, arba T. Petriui Baniūnui, Darbininko administracijoje, 212 827-1351. Automobiliiu važiuoti New York State Thruway iki 27 išvažiavimo.

ty" vaikų religiniais prietaisais, maldomis ir rengdamos prie sakramentų. Todėl mum būtų vienu svarbiu uždaviniu — lietuvių šeimų jaunimo religinimas, močiūtėm mokant vaikus poterių, maldų, giesmių, tikybos. Žinoma, svarbiau, kad jie būtų mokomi lietuviškai, bet ir bendras religingumo mokymas yra svarbus. Šeštadienio mokyklose nepakanka laiko parengti vaikus religiskai. Be to, tik 1/8 vaikų lanko šias mokyklas.

Kitas svarbus būdas atnaujinti lietuvių parapijom — tai pratinėti vaikus jungtis į lietuvišką parapiją. Tai turėtų vykdyti dvasios vadovai ir visi aktyvieji pasauliečiai. Šiuo klausimu kita proga taikliai yra pasisakęs ilgametis Apreiškimo parapijos dvasios vadovas kun. Antanas Račkuskas. Jis pažymėjo, kad svarbiausia ir praktiškausia yra raginti ir įpratinti lietuvių šeimas dalyvauti lietuvių parapijų pamaldose su savo prieaugliu.

Pokalby buvo iškelta ir daugiau sumanymų, kaip pagyventi lietuvių parapijas. Buvo siūloma parinkti aktyvesnius lietuvius, kurie gautų 10 lietuvių adresų, informuotų juos apie lietuvių parapijų veiklą, pasiūlytų nuvežti juos į lietuvių pamaldas, jei jie patys neturėtų savo susiekimo priemonių arba sunku būtų naudotis bendromis priemonėmis. Po kiekvienų lietuviškų pamaldų reikėtų užkandžių.

IŠ ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLOS

Simo Kudirkos šaulių kuopos metinis susirinkimas buvo gegužės 30 Kultūros Židiny. Jį pradėjo kuopos pirmininkas Kęstutis Miklas, pasveikindamas dalyvius. Invokaciją sukalbėjo kuopos kapelionas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Susirinkimui pirmininkavo Bronius Bieliukas, sekretoriavo Marija Kapočiūnienė.

Apie kuopos veiklą pranešė Kęstutis Miklas. Paaikėjo, kad kuopa yra aktyvi ir judri. Praeitoje kadencijoje mirė du kuopos nariai — tai muzikas Mykolas Cibas ir girininkas-bibliotekininkas Antanas Maceika. Kuopa dalyvavo jų laidotuviuose, jų karsčius apdengė tautine vėliava, stovėjo garbės sargybose šermentinėje, bažnyčioje, kapinėse. Susirinkime jie pagerbtį atstojimui ir minutės susikaupimu.

Kuopa bendradarbiauja su draugiškoms organizacijoms: ramovėnais, birutietėmis ir savanoriais kūrėjais, bendrai ruošia šventes. Kiek ilgiau apsisotą prie kuopos leidžiamos monografijos apie Algirdą. Ne dėl kuopos kaltės jos paruošimas kiek ilgiau užtruko. Dabar visos klūtys nugaldėtos — knyga jau surinkta, sulaužyta, dabar paruošiamas vardynas. Jau numatyta ir šios knygos visuomenei pristatymo data — spalio mėnesį.

Vladas Vasikauskas, kuopos išdininkas, padarė finansinę apskaitą. Kuopos pinigai laikomi bankuose. Knygai leisti komitetas likviduotas, pinigai pervesti į kuopos sąskaitą. Dar yra

kad iš toliau atvykę galėtų pasistiprinti, pabuvoti. Daugiau sumanymų buvo pateikta svarstyti būsiančiai naujai vadovybei.

—
 Į Lietuvių Romos Katalikų Federacijos valdybą 1981-1992 metam išrinkti šie asmenys: dvasios vadovas ir moderatorius kun. Jonas Pakalniškis — Apreiškimo parapijos klebonas, Petras Ažuolas, Stasys Lukas, Apolonija Radzivanienė, Nellie Skabeikis ir Marian Skabeikis, Knygų tikrintojai — Emilija Sandanavičienė ir Bronius Bobelis. Be to, numatyta pakviesti du narius iš New Jersey lietuvių. Veiklos centras — Apreiškimo parapija.

Pokalbis buvo baigtas primant kai kuriuos sutarimus:

1. Lietuvių Katalikų N.Y. ir N. J. apylinkių metinė šventė rengiama per Sekmines ar artimiausią į patogiausią sekmadienį.

2. ALR Katalikų Federacija, apsvarsčiusi lietuvių parapijų pagyvino reikalą, sutarė stengtis asmeniškai raginti lietuvius priklausyti prie lietuvių parapijų ir jas remti. Vieni kitiem padeda nuvykti į lietuvių parapijų pamaldas ir renginius. Ypačiai ragintinos šeimos dalyvauti pamaldose su savo prieaugliu, jaunimu.

3. LRK Federacija rengia pusmetinius seminarus, kursus, simpoziumus lietuvių religiniais-parapiniais klausimais.

K.S.R.

N.Y. vyr. skaučių židinys Vilija šiemet švenčia 15 metų savo įsikūrimo sukaktį. Ta proga židinietės birželio 19 vakare padarė išvyką į Westbury, L.I., ir The Rusty Scupper restorane turėjo vakarienę savo penkiolikos metų sukaktčiai paminėti. Vakarienėje dalyvavo 18 sesių.

LIEPOS 4 PARADAI KONCERTAI

Amerikos nepriklausomybės šventės programa į New Yorko uostą liepos 2 atvyksta NATO septyni karo laivai. Jie sustos prie krantinės, ir publika galės juos apžiūrėti.

Liepos 4 paradas "Salute to Europa" prasidės 11 val. Paradais eis iš Battery iki miesto valdybos rūmų. Parade dalyvaus įvairios tautos.

Liberty State Park, Jersey City, N.J., bus koncertas, o nuo 3 iki 6 v.v. pasirodys švedai ir pabaltiečiai. Dalyvaus lietuvių tautinių šokių grupė iš Elizabeth, N.J. Grupei vadovauja Rūta Mickūnas.

RASA BOBELYTĖ BAIGĖ MOKSLUS

Rasa Marija Bobelytė gegužės mėnesį cum laude baigė Hofstra universitetą, gaudama "Bachelor of Arts" laipsnį iš dviejų specialybių: komunikacijos mokslų ir prancūzų kalbos. Už savo diplominį darbą gavo aukščiausią pagyrimą iš komunikacijos departamento. Jos diplominio darbo tema buvo: "Persuasion: Theory and Practice in the New York Lithuanian Community".

Prancūzų kalbos departamente buvo dekanas garbės sąrašė, išrinkta į Pi Delta Phi, tautinę prancūzų kalbos studentų garbės draugiją. Dekano garbės sąrašė buvo per visus ketverius metus. Yra sąrašė "Who's Who Among Students at American Colleges and Universities". Kaip pasižymėjusi studentė gavo universiteto stipendiją, pasuktiniuosius metus kaip studentės asistentės dirbo prie dr. George Gordon, vieno iš žymiausių komunikacijos teoretikų Amerikoje.

Per visus studijų metus prisidėjo prie universiteto radijo, dirbo įvairiose muzikos srityse, vadovavo prancūzų ir vokiečių kalbų programom ir už puikų darbą gavo įvairių pagyrimų. Tuo pačiu metu ėjo radijo stoties įvairias administracines pareigas, 1980 metais buvo administracinės tarybos pirmininkė. Dalyvavo įvairiuose universiteto klubuose: prancūzų kalbos, vokiečių kalbos, dainininkų draugijoje "Singers", su draugais įsteigė Hofstra universiteto savaitinį laikraštį Satellite, vienerius metus dirbo kaip žinių redaktorė.

Nuo kovo mėnesio ji dirba kaip lietuvaite oro pranešėja "Rasa Kaye" rytais per WABC-AM radijo stotyje, kuri yra viena iš žymiausių radijo stočių visoje Amerikoje.

Ji yra labai veikli ir lietuvių tarpe, buvo veikli skautė vadovė, ateitininkė, priklauso prie studentų sąjungos, šešerius metus šoko tautinių šokių ansamblyje Tryptinis, dirba Maironio lituanistinėje mokykloje, šiais metais buvo darželio mokytoja. Dalyvauja Apreiškimo parapijos chore ir kvartete, dažnai reiskiasi kaip solistė. Dažnai ją mato kaip programų pranešėją. Sveikiname mieląją Rasą su visais pasisekimais ir linkime kuo geriausios sėkmės visuose darbuose, ypač lietuviškoje veikloje. (p.j.)

(škb)